SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. … No. 45. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 9, 1988 — CENTS 25 ЦЕНТІВ — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го БЕРЕЗНЯ 1988 — Ч. 45. РІК XCV.

„ТА ТИ КРІПИСЬ І НЕ ТЕРЯЙ НАДІЇ"

ЗАВОРУШЕННЯ НА КАВКАЗІ ТРИВАЮТЬ

Москва. — Американські газети продовжують інформувати своїх читачів про події у совєтському Закавказзі, де міжнаціональні зудари вийшли з-під контролі місцевих властей.

Телефонічний зв'язок з Вірменією і Азербайджаном практично перерваний, а західнім журналістам заборонений в'їзд у ці республіки. В таких умовах єдиними джерелами інформацій залишаються офіційні повідомлення властей і принагідні повідомлення, що надходять від місцевих націоналістів та правозахисників.

У п'ятницю, 4-го березня **совєтське пресове агентство** ТАСС вперше не тільки визнало, що є жертви зударів на Кавказі, але й назвало точну кількість тих, що загинули — 31 особа.

Виступаючи на пресовій конференції для західніх журналістів, речник міністерства закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов заявив, що вбивства і грабунки спричинені виключно окремими громадянами і тому нема ніяких підстав твердити, що зудари носили етнічний характер. Вбивства, про які говориться у повідомленні ТАСС, сталися у неділю, 28-го лютого. Г. Ґерасімов ухилився від відповіді на запитання, чому повідомлення було зроблене лише у п'ятницю.

Про загальне замішання **уряду свідчить і той факт,** що кандидат у члени Політбюра Владімір Долгіх визнав існування глибоких коренів антагонізму між вірменами і азербайджанцями.

У Сумгаїті, судячи з повідомлень, становище дещо нормалізувалося. У місті встановлено надзвичайний стан. Вулиці патрулюють дружинники і міліція, а в стратегічно важливих пунктах зосереджені військові частини.

Надійшли дані про випадки грабунків і вбивств у **вірменському місті Кіровакані.** За словами учасника вірменського правозахисного руху Мосефа Ґорґісяна, кілька озброєних азербайджанців увірвалися в будинок **його бабці в Кіровакані і зарізали там його 32-**річну сестру Аветік. Потім бандити відправилися в сусідній будинок і застрілили з револьверів ще двох вірменів. М. Ґорґісян вважає, що **лише у Кіровакані вбито не** менш як 13 осіб.

Американські журналісти спробували зв'язатися **телефонічно з кіровакансь**кими міськими властями. Чиновник, який підняв слухавку, грубо заявив, що не зобов'язаний відповідати на запитання чужинців. У міністерстві закордонних справ Вірменії з журналістами обійшлися більш ввічливо і відповіли, що на території республіки не зареєстровано випадків убивств.

ДОПОВІДЬ В НТШ

Ню Йорк. — Тут в суботу, 12-го березня ц.р., о год. 5-ій по полудні Наукове Товариство ім. Шевченка та Український Вільний Університет влаштовують доповідь „Змагання Церкви за свою і державну незалежність і XVII і XVIII століттях", яку виголосить д-р Ярослав Падох. Доповідь відбудеться у приміщенні будинку НТШ, 63 Четверта аве.

Ред. О. Луцький відвідав „Свободу"

Джерзі Ситі, Н.Дж. — У понеділок 29-го лютого ц. р., відвідав редакцію „Свободи" її співробітник ред. Олександер Луцький, вперше після довгої недуги і двох операцій, які він перейшов в останніх місяцях. Коли це число „Свободи" друкувалось, ред. Луцький перейшов ще одну операцію ноги.

О. Луцький

Він передав свою подяку для поміщення на сторінках щоденника, а рівночасно обширно розповів про свої переживання зв'язані із затяжною недугою, з переконанням, що допомогли йому видужати молитви до Митрополита Андрея Шептицького і Патріярха Йосифа Сліпого.

Ред. О. Луцький поінформував також при нагоді цих відвідин про найближчі українські імпрези, які відбудуться на терені Филядельфії, де він живе наш співробітник. І так на суботу, 12-го березня ц.р., відбудеться річний бенкет-бенефіс в Українському Освітньо-Культурному Центрі. 19-го березня гоститеми танцювальний ансамбль „Барвінок" з Бразилії, а у травні, конкретно 22-го, відбудеться для відзначення 1000-річчя Християнства в Україні торжественна Архиєрейська Служба Божа в українському католицькому соборі Непорочного Зачаття.

Також наш гість згадав, як колишній мешканець Городенки, що черговий з'їзд землячтва Городенщини відбудеться 21-22-го травня ц.р. в Торонто в залі церкви св. Покрови, де парохом є земляк Городенщини о. митрат Маркіян Стефанів.

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ" В НЮАРКУ

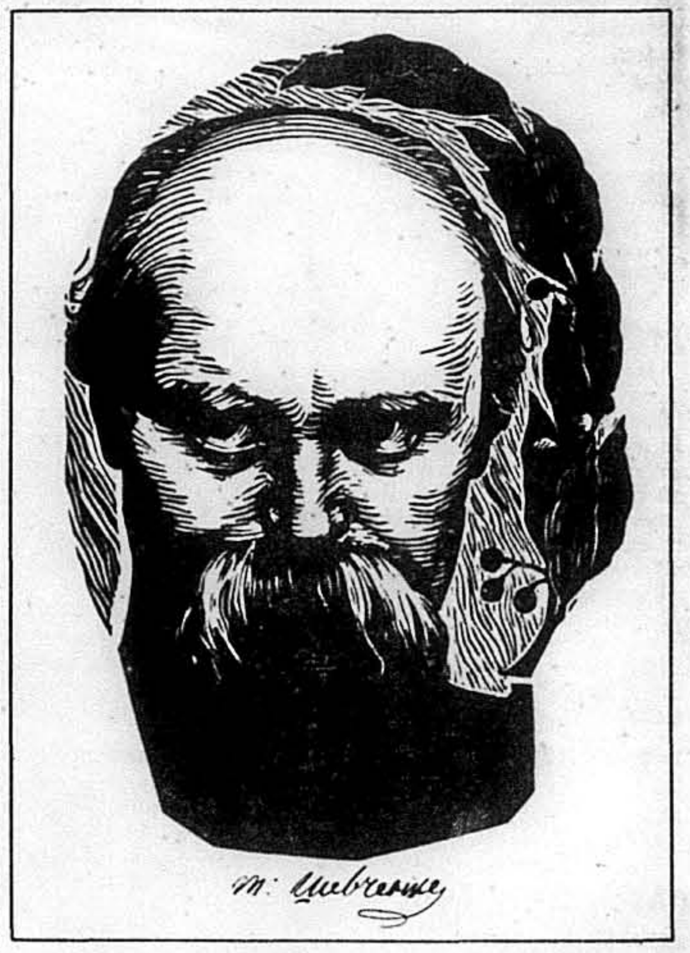
Нюарк, Н.Дж. — В неділю, 13-го березня ц.р., о год. 4-ій по полудні в домі Пласту, 736 Сенфорд аве., відбудуться Загальні збори відділу ОУА „Самопоміч".

Влаштовують базар у Виппані

Виппані, Н.Дж. — У неділю, 27-го березня ц.р., тут в церковній залі 61-ий Відділ СУА влаштовує великодній базар від год. 10-ої вранці до 2-ої по полудні.

Базар включатиме продаж бабок, ковбас, вареників, перекладанців та іншого печива. Також будуть писанки, діточі книжки, кераміка, віск і фарби до мальовання писанок тощо. Буде також льотерія і перекуска.

По інформації телефонувати до: Д. Яворська 627-4205.

9-го березня 1814 — 10-го березня 1861

Богдан Лепкий

В Тарасові роковини

Покинь на хвилю торг життя — а духа
Скріпи у собі та зніми у гору!
Народе мій! Це я тобі говорю —
А в кого розум й серце є — хай слуха.

Зривається велика завірюха
Над вашим домом. З ящика Пандори
Посипляються на тебе злидні — горе.
Потопа злоби, а добра посуха.

Та ти кріпись і не теряй надії,
Це бій найтяжчий, може, та послідний.
Проклятий най буде, хто в бою вмліє,

Проклятий і життя правдивого не гідний! —
Кріпіться в горю та ідіть на бої
Не як недолітки, лиш як мужі — герої.

У СВІТІ

ДВА КЕРІВНИКИ ЧЕХО-словацької дисидентської групи „Хартія-77" відвідали у Празі кардинала Римо-Католицької Церкви Франціщека Томашека і передали йому листа й петиції з підписами 350,000 вірних, які домагаються від комуністичної влади привернення усіх прав для Церкви. Поінформовані особи кажуть, що кардинал Томашек високо оцінив підтримку „Хартії-77", яка прийшла, на його думку, у відповідний час, коли уряд і численні урядові агенції розглядатимуть справу додатків до конституції.

ЮҐОСЛАВСЬКА ГАЗЕТА „Вечерње Ліст" повідомила, що совєтський керівник, генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, відвідає Юґославію від 14-го до 18-го березня ц.р. Крім Београду М. Ґорбачов має намір відвідати ще Любляну і Дубровнік. Загребська газета „Вєснік" у редакційній привітальній статті підкреслює, що юґославсько-совєтська співпраця, не дивлячись на деякі різниці в поглядах на закордонну політику, побудована на принципах взаємного пошанування, співпраці і невмішування до внутрішніх справ одна до одної.

В ТИБЕТІ, ОКУПОВАНОМУ китайськими імперіялістами, знову почалися неспокої і вимоги привернути Тибетові самостійність і вивести усі китайські окупаційні війська. Китайські мілітаристи вважають Тибет своєю територією, хоч знають, що свободолюбні тибетці сьогодні чи завтра домагатимуться своїх прав. Під час демонстрації, у якій брали участь понад 100,000 осіб, відбулись також зудари з поліцією і китайським військом, у наслідок яких загинуло нібито тільки три тибетці і два китайські вояки. Західні кореспонденти, інформуючи про демонстрацію і зудари в Ню Делі, столиці Індії, бо до Тибету їх не впускають китайські окупанти, кажуть, що значно більше осіб загинули у сутичках, а також десятки осіб були поранені. Сотні демонстрантів опинились за гратами тюрем. Індійська преса інформує також про нечувану брутальність китайців проти тибетців.

МОСКОВСЬКА МІЛІЦІЯ заарештувала чотирьох осіб за участь в антисталінській, нібито нелегальній демонстрації на площі Жовтневої революції під пам'ятником Владіміра Леніна. Крім того міліція загородила деякі центральні вулиці плугами від відгортання снігу, сподіючись мабуть більшої участи демонстрантів. До участи у протисталінській демонстрації закликали громадян Москви кілька організацій, між ними релігійна група „Братерство і діялог", а деякі з них відкрито заявляли, що осудження злочинів Йосифа Сталіна, довголітнього диктатора СССР, який помер 5-го березня 1953 року, з боку теперішньої влади, а зокрема Політбюра, не є достатнім. Як відомо, теперішній генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов, виступаючи 2-го листопада 1987 року з нагоди 70-річчя Жовтневої революції, критикував Й. Сталіна за „пороблені ним помилки", але з другої сторони хвалив його програму індустріялізації, „забуваючи" згадати про насильну колективізацію і голодову облогу Москви в Україні, у висліді якої загинуло понад сім мільйонів селян. Тепер, коли старша жінка, може навіть родичка померших з голоду осіб, намагалася підняти вгору плякат, який говорив про злочини Сталіна, одягнений по цивільному агент КГБ вирвав від неї силою плякат, і, порвавши на куски, кинув на землю.

МИНУЛОЇ СУБОТИ, 5-го березня, державний секретар ЗСА Джордж Шулц закінчив свою формальну, другу з черги візиту на Близькому Сході, головно в Ізраїлі і Єгипті. Під час цієї поїздки він вручив державам на Близькому Сході новий плян замирення, тобто нову ініціятиву ЗСА, яка передбачає припинення заворушень на окупованих Ізраїлем землях, врегулювання палестинської проблеми, скликання міжнародної конференції з участю п'ятьох постійних членів Ради Безпеки ООН без права вета тощо. Прем'єр-міністер ізраїльського уряду фактично відкинув усі американські пропозиції і дату скликання конференції, кажучи, що він потребує більше часу для перевірки багатьох пропозицій ЗСА.

Представник ООН розказує про звірства в Афганістані

Женева, Швайцарія. Член австралійського парляменту Фелікс Ермакора, який на останній Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй був обраний спеціяльним представником ООН для нагляду за правами людини в Афганістані, передав представникові цієї міжнародної організації у Женеві 13-сторінковий звіт з його поїздки до Кабулю й інших місцевостей в Афганістані і з відвідин таборів афганських втікачів в Пакістані.

У звіті говориться, що комуністичний режим президента Ніджабулли систематично порушує права людини і знущається над політичними в'язнями. Згідно з цифрами даними самого кабульського режиму, в численних тюрмах країни перебуває тепер 3,147 політичних в'язнів, а 545 осіб знаходяться під слідством і скоро будуть поставлені під „суд справедливости". Ермакора, очевидно, не погоджується з цифрами комуністів і каже, що тільки в самому Кабулі за гратами перебуває біля 30,000 в'язнів. Деяких в'язнів режим вживає для виконання тяжких робіт, зокрема копання тунелів і окопів у скелистих горах, де вони масово гинуть від недоїдання, атмосферичних умовин, побиття й іншого знущання.

У грудні 1987 року припадково було знайдено трупи 12-ох осіб, замордованих працівниками державної служби безпеки і прихильниками Наджібулли. Як опісля виявилося, вони були студентами Джелалабадського університету.

Трагедією афганського народу, — каже Ф. Ермакора, — є існування на території Пакістану таборів втікачів від комуністичного режиму. Біля п'яти мільйонів осіб, стариків, жінок, дітей, підлітків (доросла молодь втікає в гори і спільно з повстанцями веде боротьбу проти совєтських окупантів), які живуть у крайній нужді. На думку Ермакори, вільні країни світу повинні ближче приглянутись до способу їхнього життя і шукати розв'язки цього питання.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТСЬКА ДОРАДЧА комісія рекомендувала, щоби підвищити оплату листів першої кляси з 22-ох центів до 25-ти. Припускають, що Рада директорів Поштового уряду ЗСА цю пропозицію одобрить, а тоді зміна поштової оплати настіє в дуже скорому часі, можливо що навіть у квітні ц.р.

БІЛИЙ ДІМ ПРОГОЛОСИВ, що колишній секретар оборони Каспар Вайнберґер буде репрезентувати президента Роналда Реґена на святкуванях 200-ліття у Австралії. К. Вайнберґер перебуватиме в Австралії від 16-го до 22-го березня ц.р. разом із своєю дружиною Джейн, де вони обоє повінчалися в 1942 році.

БІЛЯ 30 СЕНАТОРІВ, В ТОМУ багато з тих, що завжди захищали інтереси Ізраїля, підписали листа до державного секретаря Джорджа Шулца з критикою прем'єр-міністра Їцака Шаміра та його партію Лікуд за неґативну настанову до спроб замирення. Сенатори не можуть зрозуміти, що Ї. Шамір не хоче в ім'я миру віддати частину завойованих Ізраїлем земель.

У ТРЕНТОНІ, СТОЛИЦІ Ню Джерзі, на бенкеті яким Комерційна палата повіту Мерсер вшановувала Шеллі Зіґера, підприємця, який започаткував ризиковане діло продажу піцци, в московському парку ім. Горького в Москві, промовляв сам Юрій Дубінін, амбасадор СССР в ЗСА. В своїй промові амбасадор Дубінін похвалив заходи Зіґера до тієї міри, що подав це, як гідний приклад до наслідування для обидвох великих потуг — замість нових збройних винаходів, знаходити нові дороги до порозумінь. Губернатор Томас Кейн, представляючи Дубініна, сказав, що отримав листа-запрошення для себе, мейора Трентону А. Голланда і підприємцял Зіґера на відкриття підприємства весною цього року.

У ПАНАМІ ПОЧИНАЄ БУТИ НЕСПОКІЙНО

Панама Сити, Панама. — У зв'язку з фінансово-економічною кризою, яка постала на тлі внутрішніх непорозумінь, неконституційного звільнення президента Еріка Артуро Девальє, перебранням влади диктатором ген. Мануєлем Антоніо Норієгою і здержанням банкових розрахунків та платень за переїзд Памамським каналом, у Панамі розпочався свого роду бунт населення, яке не бачить іншого виходу з цього становища, як резиґнацію теперішніх військових керівників очолюваних А. Норієгою і привернення цивільної влади, обраної вільними голосами виборців.

На вулицях столиці відбуваються демонстрації робітників, які вже два тижні не отримують платень, особи пенсійного віку не мають де зміняти своїх чеків тому, що банки закрили свої брами з наказу Норієги і зі страху перед цілковим банкротством, поліціянти тільки з примусу виконують свої обов'язки, не звертаючи уваги на хаос на вулицях міст. Демонстранти, турбуючись за своє майбутнє домагаються відкриття банків і виплачення їхніх заощаджень викрикуючи гасла: „Де є наші гроші"?

У понеділок, 7-го березня ц.р., федеральний суддя продовжив замороження виплат панамським банкам і одобрив відкриття спеціяльного конта уряду президента Девльє на яке впливають вплати за переїзд каналом й інші розрахунки. Покищо Адміністрація президента Роналда Реґена відмовляється проголосити ембарго на імпорт і експорт товарів з Панами і до Панами, не бажаючи виставляти на небезпеку тамошнього населення, яке вже починає розуміти, що йому з Норієгою не подорозі і що він мусить покинути країну тимбільше, що проти нього багато членів панамського уряду, які підтримують президента Е. Девальє і З'єднанні Стейти Америки висунули поважні кримінальні закиди, зокрема торгівлю наркотиками на широку скалю і змову проти ЗСА з кубинським диктатором Фіделем Кастром.

У Вашінґтоні, представник Білого Дому Марлін Фіцвотер заявив, що Уряд ЗСА застановляється тепер над іншими економічними санкціями, але він відмовився коментувати сказане кажучи, що ще немає відповідного пляну, який буде своєчасно проголошений. Панама, як відомо, немає власної валюти і користується американським доляром.

За кордоном велика частина амбасадорів і консулів Панами відмовились підтримувати А. Норієгу з огляду на його незаконні і кримінальні дії, але Норієга зі своєї сторони послав за кордон своїх прихильників, користуючись практикою Ф. Кастра, щоб вони при допомозі палиць і зброї, якщо буде потрібно, „навели порядок". Кілька десять панамських бандитів, прихильників Норієги, вдерлись до амбасади Панами в Лондоні з метою помститись на амбасадорові, але вони не застали його у приміщенні.

Представники Пентаґону вміжчасі заявили, що заповіджені маневри американських військових частин, фльоти і парашутних військ, які знаходяться в районі Караїбського моря відбудуться у заповідженому часі.

М. Ґорбачов відклав зустріч з американськими підприємцями

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов несподівано відклав запляновану раніше зустріч з групою американських бизнесменів і керівників великих корпорацій в числі біля 500 осіб та секретарем торгівлі в Уряді президента Роналда Реґена, Вілліямом Веріті.

Велика американська делеґація плянувала затриматись в Москві від 15-го до 17-го березня включно і при тій нагоді зустрінутись не тільки з М. Ґорбачовим, але також з іншими совєтськими керівниками та запрошеними гістьми. У середу, 16-го березня мала відбутись в Кремлі парадна вечеря в честь американських гостей з участю Ґорбачова, Андрея Ґромика, теперішнього голови Президії Верховної Ради СССР, Ніколая Рижкова, голови Ради Міністрів СССР, членів Політбюра і дипломатичного корпусу.

Газета „Ню Йорк Таймс" спекулюючи на тему відкладеної зустрічі пише, що повідомлення з Москви у справі відкладення викликало різні здогади в колах американського бизнесового світу і замішання. Дехто навіть заявив, що М. Ґорбачов не зацікавлений під теперішню пору активними зв'язками із західніми корпораціями, які були готові допомогти йому зреалізувати програму економічної „перестройки" і тим самим поставити на ноги його політику „гласності". Один співробітник Уряду ЗСА, який не бажав бути названий, заявив, що, мовляв, совєтський керівник „мусів чимось образитись". Деякі політичні спостерігачі й аналітики здогадуються, що одною з причин може бути постава Адміністрації Р. Реґена до полагодження афганського питання, інші підказують, що він (Ґорбачов) надіявся, що ЗСА нададуть для СССР спеціяльний статус упривілейованої держави в торговельних справах, ще інші підкреслюють, що в теперішній ситуації він не бачить реальної можливости співпраці на широку скалю з американцями.

Цікаво, кажуть спостерігачі, що ні один з аналітиків не взяв до уваги внутрішніх труднощів, з якими тепер змагається совєтське центральне керівництво, зокрема масових демонстрацій у Вірменії, Азербайджані, Естонії та інших республіках.

Тільки деякі дипломати і політичні діячі, зокрема на европейському континенті, здогадуються, що М. Ґорбачов зайнятий тепер розв'язкою гострого національного питання, яке виринуло на повну ширину в останньому часі. Один з аналітиків каже, що совєтські керівники не хочуть анґажуватись у переведення зустрічі з такою чисельною делеґацією тоді, коли в них внутрі можуть наступити кожної хвилини непередбачені зміни на „горі".

Економіст у совєтській амбасаді у Вашінґтоні Валерій Пономарьов заявив, що зустріч відкладена „з технічних причин". Під час приїзду американців до Москви там мала також відбутись нарада спільної американсько-совєтської економічної комісії. Як тепер виглядає, візита бизнесменів буде перенесена.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на „Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поклін Пробудникові нації

Це унікальний феномен, якого чужинці не можуть зрозуміти: чому українці так почитають Тараса Шевченка, як ніякий інший нарід не почитає свого поета чи письменника, хоча є у різних народів світу велетні духа. Шекспір, Данте, Ґете, Пушкін, польська трійця Міцкевич-Словацький-Красінський, Віктор Гюґо, Сервантес, Рабіндранат Таґоре, і ще можна би назвати який десяток прізвищ, які стали просто фундаментами світової культури. І другий феномен, що ми всі, українці, в Україні і розсіяні в діяспорі, плекаємо культ Тараса Шевченка не задля всіх його творів, бож він залишив теж повісті і драму, а тільки за одну розмірно невелику книжку — безсмертний „Кобзар". Чужинець не може зрозуміти цього культу Шевченка, бо він не знає, що ми не плекаємо той культ лише тому, що Шевченко був геніяльним поетом. Шевченко — при всьому геніяльному хисті змісту і форми своїх поем — не є для нас на першому місці поетом, — ні, він для нас є тим, як його назвав над свіжою могилою Пантелеймон Куліш — „світильником небесним". Він є для нас пробудником нації, який власне з етнічної маси створив свідому „хто ми і чиї ми діти" українську націю.

І тому ніхто з чужих народів не плекає у себе подібного культу, бо тамошні велетні духа не виконали цієї місії, що її виконав Тарас Шевченко, син кріпака і сам до 24-го року життя кріпак, який зумів потрясти мільйонами своїх земляків вже першим виданням „Кобзаря" у 1940 році, малою книжечкою на 180 сторінок, зумів перевести революцію української політичної думки і зайняти перше місце не тільки в історії українського письменства, але і в новітньому періоді всієї історії України, Бо коли б не було Шевченка, то не було би новітньої визвольної війни-революції, не було би національного зриву, що його наказав народові українському зробити його 24-рядковий „Заповіт".

Десятки аналітичних творів появилися — присвячені прерізним аспектам життя і творчости Тараса Шевченка. Тисячі статтей надруковано і тисячі промов виголошено в його честь. І завжди Шевченко живий і завжди актуальний, завжди він зберігає цю свою неповторну й невмірущу вартість, яку мав тоді, коли Пробудник нації замкнув навіки очі, на своєму 47-му році життя. 24 роки був кріпаком, 10 літ у неволі, три і півроку під наглядом поліції і тільки дев'ять років був вільною людиною. І щойно після його смерти скасовано в Росії кріпацтво, у цій відсталій чорносотенній країні, яка своєю русифікаторською політикою довела до того, що „від молдавина аж до фіна" все замовкло. І прокинувся український нарід з того сну саме тільки під впливом Шевченкових пламенних поем, які більше вчинили, як усі програми новітніх політичних партій, народжених на переломі минулого і цього сторіччя. Постала ціла окрема ділянка науки — Шевченкознавство, що розглядає тайну цього Сфінкса.

У наступному році буде 175 літ від дня народження Тараса Григоровича Шевченка, 9-го березня 1914 року. Можна сподіватися, що коли вдержиться до того часу „гласність" Ґорбачова, і буде, як тепер, розмірна свобода слова і друку, то в Україні величаво відзначатимуть 175-ліття народин Шевченка. Ми на це не можемо мати великого впливу. Але тим більше на нас, на вільній українській громаді, розсіяній по всьому світові, лежить обов'язок якнайбільш величаво відзначити роковини народин свого Пробудника. Не послухали ми пророчого заклику „Єднайтеся, братайтеся... бо лихо вам буде". Не послухали ми його і не слухаємо того заклику, що був відлунням закликів Володимира Великого і Ярослава Мудрого й Івана Мазепи. Але для всіх — хай і розсварених — українських людей Тарас Шевченко є однаково національною святістю. Він є саме єдиною постаттю, яка єднає всіх українців — в Україні сущих, та „живих, мертвих і ненароджених", — всіх українських людей без уваги на їх стать, вік, віровизнання і місце замешкання.

У 174-ті роковини народин і 127-мі роковини смерти Тараса Шевченка, пробудника української нації, складаємо йому наш глибокий поклін.

Іван Фур

НЕВМИРУЩА СЛАВА Т. ШЕВЧЕНКА

Найкращий і найцінніший скарб доля дала йому лише по смерті -- невмирущу славу і всезростаючу радість, яку в мільйонів людських сердець все на ново збуджуватимуть його твори.

Іван Франко

Похорон Тараса Шевченка був великою і чисельною маніфестацією, глибокою пошаною і любовію до українського поета. Труну Тараса несли студенти, а за труною йшли визначні й чільні представники різних національностей. Над могилою говорили П. Куліш, В. Білозерський, від поляків В. Хорошевський, російський поет М. Курочкін, який сказав, „щастя в житті було не для нього, його жде інше посмертне щастя — слава". М. С. Лєсков підкреслив, що „улюблена мрія Тараса справдилася, українське слово набуло права громадянства, вперше пролунавши у формі ораторської промови над його труною". З дев'ять промов, виголошених над погилою поета — шість було українською мовою, дві російською і одна польською.

Відомий письменник і етнограф Л. Жемчужніков писав про Т. Шевченка. „Він був жива пісня... жива печаль... і плач.. вийшов з простого народу, він не відвернувся від злиднів і сірака... він і нас повернув лицем до народу".

Відгомін про смерть Тараса Шевченка широко відзначила преса, журнали і видання різних народів, які дуже позитивно і високо оцінювали творчість Тараса.

Російський критик Аполон Григор'єв, як стверджує Павло Зайцев,дав найкращу оцінку про нашого поета, він каже, „Щодо краси і сили поезії багато хто ставить Шевченка врівень із Пушкіном і Міцкевичем. Ми підемо далі — у Шевченка сяє та гола краса поезії народної, якої ані в Пушкіна і у Міцкевича лише іскорки блищать". О. Герцен у Фльоренції захоплювався творчістю Т. Шевченка, „Боже, що за краса, так і повіяло чистим незайманим степом, цей шир, ця свобода..."

Білорус, поет художник М. Мікешин пише „від щирого серця, що жадна народна ліра наших слов'янських поетів не справляла на мене такого глибокого і хорошого враження, як твори Т. Шевченка". А. Чехов у 1894 року, будучи у Львові, писав, „Україна дорога і близька мойому серцю. Я люблю її літературу, музику і чудову українську пісню, сповнену чарівною мельодією. Я люблю український народ, який дав світові такого титана, як Т. Шевченко.

К. Station Станіславський російський театральний діяч писав: „Т. Шевченко великий син українського народу піднісся на сяючі вершини поезії. Твори Т. Шевченка переживають віки і вічно будитимуть у серцях людей благородні і великі почуття. Ми росіяни глибоко співчуваємо стражданням українського народу і віримо, що сонце нового, щасливого життя засяє над Україною. Хай живе довгі віки народ, що дав світові безсмертного Тараса Шевченка.

Білоруси, Янка Купала, Якуб Колас, Максим Богданович й інші бачать в особі Т. Шевченка „визначного поета з всесвітнім ім'ям. Тарас Шевченко в історії української літератури займає таке місце, як Пушкін в російській, а Міцкевич у польській.

Польські поети, письменники і критики з великою пошаною і увагою ставилися до творчости Т. Шевченка, перекладали його поезії на польську мову. Талановитий польський письменник Павлин Свєнціцький у 1871 році видав брошуру „Вік 19-ий у діях літератури України", в якій писав: „Хто не чув про Т. Шевченка? Хто не знає чудових його творів? Великі поети Байрон, Гете, Словацький з тими геніями Т. Шевченка до ряду став, перевершив їх. Байрона розуміють два мільйони англійців, Ґете мільйон німців, Словацького півмільйона поляків, Шевченка слухає п'ятнадцять мільйонів українців, його розуміє, з ним співає. (У той час населення України рахували на 15 мільйонів — І.Ф.) Тим він великий, тим і вищий понад усіх поетів."

Інші польські поети і письменники, як Еліза Ожешко, Стефан Жеромський „подивляли глибоку відчутність Т. Шевченка природи, села, степу..." Маріян Якубєц каже, що „небагато було у світі поетів, які б відіграли в житті інших народів більшу ролю ніж Шевченко в Україні". Далі Маріян Якубєц каже, „Шевченко був творцем новітньої української літератури і сучасної української мови. Його слідами пішли Марко Вовчок Павло Грабовський, Михайло Коцюбинський, Леся Українка і інші."

На чеську мову перекладали твори Т. Шевченка чеські письменники і поети: Ружена Ясенська, Павло Шафарик, Йозеф Первольор. Емануел Вавра чеський письменник і журналіст писав, що „сила духу і поетичного злету Т. Шевченка проявилась у його ліричних і лірично-епічних поезіях у яких піднявся на таку височінь, як найбільші національні поети".

Великий вплив Т. Шевченко мав на болгарських поетів і письменників. Бол-

(Закінчення на ст. 8-ій)

І. Дурбак

За всенародне відзначування Шевченкових Роковин

Минуло вже 126 літ від смерти найбільшого нашого поета — Тараса Шевченка.

Уже в перші роковини його смерти, в 1862 році, наші студенти в Києві та в інших університетських містах царської Росії вшанували його пам'ять святочними сходинами, тайними, нелегальними, бо царська влада не давала дозволу.

Також у Галичині наша студентська й середньошкільна молодь, наші „Молоді Громади" відзначали тайно Тарасові поминки. Як засновано Наукове Товариство Т. Шевченка і „Просвіту", тоді вони відзначали щороку Шевченкові Роковини концертами, академіями, святочними сходинами при великій участі громадянства.

Також на еміграції щорічно гідно відзначали Шевченкові Роковини в Америці, Канаді, Бразилії, Аргентині. Після Другої світової війни в різних країнах Европи, в Німеччині, Франції, Англії, також навіть у далекій Австралії в березні завжди відзначають пам'ять найбільшого українця. Цей гарний звичай треба зберігати у вільному світі, бо на рідних землях він занепадає внаслідок катастрофальної русифікації.

Крім великих міст і українських шкіл, — що з року в рік число їх меншає, невідомо, чи наша молодь, що вже переважно ходить до російських шкіл, улаштовує Шевченківські концерти? А якщо і улаштовує їх, то мабуть у російській мові...

Коли Комуністична партія совєтської України перейшла на російську мову, то й комуністичні головачі правдоподібно промовляють російською мовою на Шевченківських концертах. Українці в СССР поза Україною не дістають дозволу відзначати пам'ять Тараса, про що згадують наші засланці на Сибірі.

Впорядникам наших Шевченкових імпрез і диригентам хорів треба пам'ятати, що треба вибрати репертуар з багатої криниці українських пісень, що їх любив і співав сам Тарас, з пісень його часів, з пісень до слів Шевченка й інших поетів, що писали на честь його. Є з чого вибирати, і не треба співати арії з чужих опер, як це часом буває. Шевченко відзначався любов'ю до рідної пісні, що її чув з уст своєї матері, сестри, прислухався до пісень кобзарів, сам любив співати. Його часто просили співати, і він як співав, то багато плакало зі зворушення, бо він мав мелодійний голос і вмів ним орудувати, викликав захоплення слухачів, а головно — слухачок. Про це багато написали очевидці у своїх споминах.

На жаль, не у всіх наших осередках є тепер хори, але деякі пісні, як „Заповіт", „Думи мої", „Реве та стогне" й інші можна відспівати і соборно, без хору, але треба до того часу приготовитися. Нашим дітям треба розповісти про Шевченка, як великого приятеля дітей, що не мав щастя мати власних дітей, але завжди мав в кишенях цукорки і роздавав їх дітям, що товпилися завжди довкола нього по українських містах і селах, де він побував, відвідуючи родину, знайомих, малював церкви, краєвиди.

Ніякий нарід не величає свого поета так, як ми Шевченка, і треба цей культ підтримувати й продовжати, щоб сповнилися його великі заповіти!

Анна Власенко-Бойцун

БОЖА МАТІР У ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Одним із цінних аспектів Шевченкової творчости — є культ Божої Матері, Пречистої Діви, що разом з поширенням християнства прийшов на Україну, зливаючись із предавнім „культом землі", про що писав минулого століття о. Франц Крип'якевич (1867 - 1914), називаючи наш обряд (православний і католицький) „обрядом Марії". Почитання Божої Матері в Україні мусило бути дуже поширеним, коли то князь Ярослав Мудрий, в час величавого посвячення собору св. Софії в 1037 році вибрав Пречисту Діву як Покровительку об'єднаної держави і Її образ умістив на т. зв. нерушимій стіні з написом „Бог посеред нього (Києва), воно (місто) не похитнеться, Бог поможе йому". Пречиста Діва Орната досі береже Київ і Україну.

Тараса Шевченка зацікавила інша чудотворна ікона Іржавецької Божої Матері, яку Шевченко описує в повісті „Музика" написаній в 1843 році, коли Шевченко перебував у Качанівці у Тарнавських. „Вергілій" (так називає Шевченко свого провідника) „повів мене до високого, розлогого, величезного дуба й показав мені в його стовбурі невеличкий проріз — ніби маленьке віконце, сказавши: „подивіться в це віконце!" Я подивився і, звичайно, нічого не побачив. — „Подивіться уважніше"! Я подивився уважно й побачив щось подібне до образу Божої Матері. І справді, був це образ Іржавецької Божої Матері (так пояснив мені мій Вергілій), врізаний у цей дуб славним прилуцьким полковником через рік після Полтавського бою," в 1708 році.

Чотири роки пізніше в 1847 році уже в'язень Шевченко пише в Орловській кріпості поему „Іржавець", у якій оспівує історію чудотворної ікони Матері Божої та історію спустошення України після бою під Полтавою.

Як мандрували день і ніч.
Як покидали запорожці
Великий Луг і Матір-Січ,
Взяли з собою Матер
Божу.
А більш нічого не взяли,
І в Крим до хана понесли
На нове горе —
Запорожжя...
Опанував запорожцем
Поганий татарин;
Хоч позволив хан на пісках
Новим кошем стати,
Та заказав запорожцям
Церкву будувати;
У наметі поставили
Образ Пресвятої
І крадькома молилися...
...Розказали кобзарі нам
Про войни і чвари,
Про тяжкеє лихоліття,
Про лютії кари,
Що ляхи нам завдавали,
Про все розказали.
Що ж ділось по
Шведчині, —
То й вони злякались,
Оніміли з переляку,
Сліпі небораки!

Отак її воєводи,
Петрові собаки,
Рвали, гризли... І здалека
Запорожці чули,
Як дзвонили у Глухові,
З гармати ревнули;
Як погнали на болото
Город будувати;
Як плакала за дітками
Старенькая мати;
Як діточки на Орелі
Лінію копали,
І як у тій Фінляндії
В снігу пропадали.
Чули, чули запорожці
З далекого Криму,
Що конає Гетьманщина,
Неповинно гине;
Чули, чули небожата,
Чули, та мовчали,
Бо й їм добре на чужині
Мурзи завдавали.
Мордувались сіромахи,
Плакали, — і з ними
Заплакала Матер Божа
Сльозами святими;
Заплакала Милосерда,
Неначе за Сином,
І Бог зглянувсь на ті сльози,
Пречистії сльози!
Побив Петра, побив ката
На наглій дорозі.

Вернулися запорожці,
Принесли з собою
В Гетьманщину той
чудовий
Образ Пресвятої;
Поставили в Іржавиці
В мурованім храмі,
Отам вона й досі плаче
Та за козаками.

Орська Кріпость

Іржавецьку ікону Божої Матері згадує поет також у містерії „Великий льох" у діялозі ворон. Перша ворона:

.....І славного Полуботка
в тюрмі задушила.
Отоді то було свято!
Аж пекло злякалось,
Матер Божа у Ржавиці
Вночі заридала"!

Зміст поеми — це козацька легенда основана на народному переказі, що Пречиста Діва Марія була покровителькою запорожців, серед яких процвітав культ Божої Матері. Іржавецька ікона Богородиці вславилася чудами у ХУІІІ та ХІХ століттях, про що записали місцеві ченці. У поезії „Іржавець" народний Марійський культ досягає вершин віри у допомогу Божої Матері, а Її пречисті сльози зворушують і Бога-Отця і Сина. Шевченко походив із самого серця України, де від віків, ще перед прийняттям Христової віри, Матінка Божа була „найвищою володаркою" Руси-України, Якій належиться пошана і покора, бо Вона Мати, Яка всім помагає, хто просить, тому саме на Київщині розвинулися ніжні, ласкаві, покірні епітети, якими народ обдаровував Божу Матір.

У творчості Тараса Шевченка постійно появляється ім'я Матері Божої. Вона в Україні Покровителька всіх страждаючих, Вона прибіжище всіх нещасливих вдів і сиріт і Помічниця у всіх потребах:

(Закінчення на ст. 8-ій)

Зоя Когут

ШЕВЧЕНКОВІ

Ти жив, як вмів. Ти не вкладався в рамки
Ні завтра, ні сьогодні, ні колись.
Твої і дні, і ночі, і світанки,
Тобою — до нестями прожились.

І вже ніхто їх так не перемріє!
І вже ніхто так не проживе!
Замовкла пісня, пісня Гамалії,
Мовчить і Візантія, не реве...

Усе мовчить!... Ні! Ще Вкраїна родить
Сміливців не заляканих ніким!
Ще не замовкло в нашому народі
Твоє послан'є „Мертвим і живим,

і ненародженим"... Ще за сумлінням стежать
Твої, до нас промовлені, слова!
Тепер поете, вже від нас залежить,
Які по нас збиратимуть жнива:

Чи усміхнеться праведная мати
Устами скорбними? Кайдани чи порве
народ німий? Чи обніме брат брата
І України слава — оживе?

Чи будемо колодами валятись
по світі? Чи доб'ємось власних прав?
Чи зможемо чужому научатись
Й своє не забувати?...

Ти нам дав
Скарб найбагатший; невмируще слово!
Й коли воно ділами спалахне,
Тоді в сім'ї Твоїй, великій, новій,
Тебе народ Твій вольний — пом'яне!

Юліян Мовчан

З ПОДОРОЖІ ПО ЕВРОПІ

II.

Звичайно, маршал Тіто став відомим на цілий світ не тим, що під час війни зорганізував партизанську боротьбу проти німецьких окупантів — таку війну проти гітлерівських „юберменшів" провадили також інші поневолені ними народи — в тому числі й українці. Але чи була б та тітівська партизанка, чи ні, німецькі окупанти все одно були засуджені на неминучу ганебну поразку, через свою розбишацько-народовбивчу політику і практику. Натомість, заслуга Тіта в тому, що він, захопивши владу в Югославії після закінчення війни, першим з комуністичних ватажків, в 1948 році рішуче й безумовно виступив проти намірів Сталіна та його московсько-большевицької кліки, що хотіла також і на Югославію накинути своє ярмо, зробивши її слухняним сателітом на зразок Польщі, або Чехо-Словаччини. Тіто сказав Сталінові ясно і недвозначно: комунізм чи соціялізм — це наша внутрішня справа і тому Москві нема чого втручатися до наших внутрішніх справ! Це те, чого ніколи не осмілилися сказати Москві наші доморослі комуністи на зразок Петровського, Любченка, Чубаря і тому подібних прислужників Москви — дарма, що навіть згідно із совєтською конституцією Україна має право на відокремлення від Росії і що навіть вірна служба Москві не врятувала їх від безславної загибелі. Але так воно вже є: раб зробив своє діло — раб може відійти!

Прага, Карлові Вари

Прага! Хто з українців мав би щось негативного сказати про цю прегарну столицю чехів? З усіх слов'янських народів чехи є тим народом, який найбільш прихильно ставився і, мабуть, тепер ставиться до українців та їх змагань.

Не тільки в двадцятих та тридцятих роках цього століття, коли в Чехії (Подебрадах) існували славні Українська Господарська Академія та Український Технічно-Господарський Інститут, але ще в гусистські часи (1423-1427) студенти з України вчилися в Празькому університеті, заснованому 1348 року. Це тут, у Празі, на Слов'янському З'їзді 1848 року — року відомого в історії, як „весни народів", вперше було визнано право українського народу на самобутнє існування. У наслідок великого напливу української еміграції 1920-21 років, Прага стала між двома світовими війнами найбільшим центром українського культурного та громадського життя на еміграції. Тут жили деякі члени уряду УНР, був центр УСДРП та чи мала група есерів. Прага була місцем народження націоналістичного руху (Леґія Українських націоналістів, заснована 1925 року в Подебрадах).

У Празі між двома війнами жило і працювало багато українських письменників: О. Олесь, Сп. Черкасенко, Є. Маланюк, О. Стефанович, О. Бабій, О. Лятуринська, І. Крушельницький, М. Ірчан, О. Ольжич, О. Теліга, М. Ірлявський, У. Самчук та інші. З учених: Д. Антонович, Л. Білецький, С. Дністрянський, Д. Дорошенко, О. Колесса, С. Рудницький, С. Смаль-Стоцький, Яр. Рудницький, Д. Чижевський, С. Русова та ін. З мистців — М. Бутович, В. Касіян, Г. Мазепа, В. Січинський, Р. Лісовський та інші.

З навалою московсько-большевицької окупації на Чехію в 1944-45 роках майже всі українці, наче колись перед татарською навалою, почали тікати на Захід. Українські організації були ліквідовані (останній — Український Музей у 1948 році — див. ЕУ т. УІ, ст. 2,308). Як довідуємося тепер там ледве існує гурток самодіяльности та хор. Скільки тепер проживає українців у Празі чи цілій Чехо-Словаччині — ніхто точно не може сказати. Зате широко розвинулася праця над перекладами з української літератури (згідно з ЕУ, т. УІ, за повоєнні роки видано понад 170 книжок). На філософському факультеті працюють чотири, а в системі Чехо-Словацької Академії Наук — шість україністів.

Важливим центром інформації про українську культуру є Слов'янська Бібліотека, в якій зберігається понад 30000 українських книжок, між ними цінні стародруки („Апостол" І. Федорова, Острозька Біблія) та інші рідкісні матеріяли. Багатий українознавчий матеріял є і в празьких архівах. В якій мірі і скільки використовуються ті матеріяли — це інше питання.

І ось, в супроводі нашого доброго приятеля — мешканця Карлових Вар д-ра Івана Долиная, дядько якого Микола Долинай був міністром в справах здоров'я уряду карпатської України, з приємністю „шпацеруємо" вулицями та алеями Праги. Впадає в очі багатство архітектурних стилів велетенських будов центральної частини, а також їх старезний вік. Що не будинок, то щось іншого можна побачити в ньому. Ось так, милуючись містом, опиняємося на Слов'янському острові. На великому будинку того острова бачимо таблицю, на якій несподівано читаємо: „Тут у травні 1891 року на першому з'їзді слов'янської поступової молоді великий син українського народу Іван Франко виголосив свою знамениту промову".

У Празі і в Чехо-Словаччині взагалі ще є наші люди, які, не боячись труднощів, продовжують працювати на українській ниві. До таких передовсім треба зарахувати Ольгу Дутко — талановиту диригентку хорів та композиторку. Перейшовши улюблений пражцями Карловий міст і ще пару бльоків, опиняємося в її помешканні. З великою гостинністю прийнявши нас о. Дутко, яка родинно споріднена зі славної пам'яті президентом Карпатської України Августином Волошином, захоплено оповідає про свої недавні виступи в Канаді. Будучи в такому віці, коли люди давно „насолоджуються" пенсійним відпочинком, Дутко, без компліментів кажучи, виглядає років на 15-20 молодшою від свого віку. Вона з подиву гідною молодечою енергією та оптимізмом говорить про свою майбутню мистецьку діяльність. На жаль, в неї є одна маленька „слабість" — вона є заскромною і не вміє, або не любить сама себе реклямувати. Тому в ЗСА правдоподібно її ім'я не дуже відоме.

Продовження буде.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулося на оселі УНСоюзу Союзівці в днях від 8-го до 13-го червня 1987 р.

(6)

7. ЗВІТ ІЗ ЗАСНУВАННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ПРОФЕСІЙНИХ ПРОДАВЦІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Продовження

Перерва на обід.

Вівторок, 9-го червня, 1987 р.
Пополуднева сесія — год. 2:30 по пол.

Д-р І. Флис, головний предсідник відкрив наради і представив членам Головного Уряду продавців забезпечення Генри Флойда, Михайла Стецину і Миколу Бойка, як теж координатора братської діяльности Андрія Воробця. Цього останнього він попросив до слова.

Андрій Воробець, координатор братської діяльности представився і сказав, що йому, як координаторові братської діяльности залежить на тому, щоб кожний Відділ, кожна Округа УНСоюзу були активні та ширили його добре ім'я.

Відносно дотеперішньої його діяльности подав, що він пише статті на тему братської діяльности та подає їх раз на два тижні до „Свободи" і „Українського Тижневика". Також старається нав'язати контакт із секретарями Відділів та головами Окружних Комітетів з метою заохотити їх до братської діяльности. У співпраці з членами Нюйоркського Окружного Комітету влаштовано під час фестивалю церкви св. Юра в Ню Йорку стіл УНСоюзу з його пропагандивним матеріялом. Також, під час фестивалю УНСоюз спонзорував тоді виграшу, прихід з якої призначено на школу св. Юра. Показав присутнім афішу, яку зладжено з метою познайомити зорово людей із працею УНСоюзу.

Подав, що брав участь у зборах деяких Округ і на підставі своїх спостережень вважає, що Відділи і Округи повинні мати людей, які відповідали б за братську діяльність — він був би з ними в контакті та координував би працю.

Заплянoвано влаштувати на Союзівці 21-го червня ц.р. День Батька, у програмі якого відбудеться посвячення погруддя Блаженнішого Йосифа Сліпого. Вже наступного тижня, 13-го червня ц.р. УНСоюз візьме участь в Нюджерзькому фестивалі — матиме там стіл з пропаган дивними матеріялами і афішами.

Сказав, що ділянка братської діяльности є дуже обширна і має велике поле до попису. Округи, які є віддалені від Союзівки можуть влаштовувати в себе теж День Батька і УНСоюз буде його спонсорувати.

Роман Татарський завважив, що є багато Відділів, яким треба подати точні інформації, які імпрези влаштовувати та як їх переводити. Це є завданням координатора братської діяльности.

Володимир Квас сказав, що координатор братської діяльности повинен випрацювати точні пляни праці та співпрацювати з Відділами.

Марія Душник підкреслила, що в Бразілії є велика потреба допомоги тамошнім українцям.

Евген Іванців ствердив, що УНСоюз має подвійне завдання — продавати забезпечення і вести братську діяльність. Запитався А. Воробця, які пляни він має, щоб зацікавити УНСоюзом групу людей у віці між 25 і 45 роком життя.

Андрій Воробець відповів, що першим і найважливішим є втягнути людей того віку в братську діяльністи. Вони тоді пізнають УНСоюз і зацікавляться ним, а при тому теж зрозуміють, що УНСоюз цікавиться ними.

Текля Мороз підкреслила, що братську діяльність можна вести в кожній молодечій організації, що є дуже потрібне.

З черги, головний предсідник представив Генрі Флойда і попросив його до слова.

Генрі Флойд представився і сказав, що його співпраця з координатором братської діяльности полягає на тому, що його департамент, тобто департамент продавців забезпечення має продавати грамоти, щоб придбати фінанси на братську діяльність УНС. Підкреслив, що він гарно співпрацює з головним секретарем В. Сохановм і вони себе взаїмно розуміють. Зазначив, що конечно є працювати групою (тім ворк). Група, яка працює для одної цілі, повинна забути про всякі непорозуміння між собою і тоді висліди праці будуть успішні. Сказав, що його завданням є вишколювати продавців забезпечення, а не організувати членів. Він радо вишколить молодих українців на професійних продавців забезпечення. Ствердив, що початки його праці були дуже важкі та повні перепон, але він їх поборов. Звернувся до членів Головного Уряду з проханням дати йому допомогу і піддержку.

Михайло Стецина привітав присутніх і підкреслив, що він, як українець є дуже гордий з того, що має змогу працювати в УНСоюзі. Сподіється, що його праця увінчається успіхом та принесе користь і добро Союзові та його членам. Ствердив, що він ще є новим працівником і необізнайомлений з усіми ділянками своєї праці і тому просить помочі досвідчених членів Головного Уряду.

Микола Бойко подякував за змогу виступити перед збором Головного Уряду і сказав, що говоритиме англійською мовою. Він був прийнятий на працю з метою, щоб вишколювати продавців забезпечення. На жаль, немає багато охочих навчитися цієї професії. Попросив, щоб присутні підшукували таких людей. Сказав, що він готовий іти в терен і помагати скеретарям у їхній організаційній праці.

Роман Татарський запитався Г. Флойда, як він зорганізував відділ продавців забезпечення і як ці продавці працюють.

Генрі Флойд відповів, що система продажу забезпечення УНСоюзу є застаріла і потребує усучаснень. Він сам працює в тому напрямі.

На тому закінчено зустріч і виміну думок з працівниками відділу продажу забезпечення УНС.

Головний предсідник, продовжуючи засідання, попросив до слова головного радного В. Пастушка.

Василь Пастушок сказав, що він не перестав організувати членів, бо добро УНСоюзу йому завжди лежить на серці і передав гол. предсідникові 12 аплікацій нових членів, забезпечених на суму $91,000 за що головний предсідник подякував йому, а присутні нагородили його оплесками.

Евген Іванців висловив признання головному предсідникові за його звіт про департамент професійних продавців забезпечення УНС, як теж дав признання іншим членам Екзекутиви за їхню працю в тому напрямі. Висловив надію, що їх заходи принесуть успіх УНСоюзові.

Д-р Мирон Куропась підкреслив, що УНСоюз є на правильній дорозі до змодернізування праці — треба ці намагання продовжувати. Братська діяльність є теж дуже важлива. На протязі наступних років треба А. Воробцеві допомогти в його праці.

Д-р Іван О. Флис сказав, що всі мають змогу побачити, що поставлення на повний професійний рівень департаменту продавців забезпечення УНС забере багато часу і грошей. Не всі продавці, яких вишколюємо на цю працю залишаться, більшість з них відійде, але цим не треба турбуватися і зневірюватися, лише продовжувати працю і намагатися збудувати департмент продажу забезпечення УНС на високому рівні. Для цього треба підшукувати молодих людей і заохочувати їх навчитися тієї, дуже поплатної професії.

Д-р Ярослав Падох піддержав твердження Е. Іванцева і д-ра М. Куропася, що УНСоюз є на правильній дорозі до модернізації продажу забезпечення. При тому підкреслив, що продавці забезпечення УНС мусять тісно співпрацювати з активними секретарями Відділів УНС. Запропонував, щоб давати постійно оголошення до „Свободи" і заохочувати молодих людей навчитися тієї професії. Обіцяє шукати за охочими.

Уляна Дячук заявила, що на розбутову цього департаменту Екзекутива не жаліє грошей — бюджет є необмежений. При тому подала, що Екзекутива має на приміті включити до програми вишколення професійних продавців забезпечення молодших, активних секретарів УНСоюзу.

9. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ І ПРИЙНЯТТЯ ЗВІТІВ

Д-р Нестор Олесницький подав наступний звіт:

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу, обрана делеґатами 31-ої Конвенції в Дітройті в складі: Нестор Олесницький, інж. Анатолій Дорошенко, Степан Гавриш, о. протопресвітер Степан Біляк і Леонід Філь, уконституувалася на своєму першому засідання 30-го березня 1987 р. як слідує: голова — Н. Олесницький, заступник голови — інж. А. Дорошенко, секретар — С. Гавриш, та члени — о. протопресвітер С. Біляк і Л. Філь.

Головна Контрольна Комісія перевела в днях від 30-го березня до 3-го квітня 1987 р. першу поконвенційну річну контролю майна, діловодства та організаційного стану Українського Народного Союзу, Української Національної Корпорації Дому УНСоюзу, союзових видань „Свободи", „Українського Тижневика" та „Веселки" і виховно-відпочинкової оселі Союзівки. У висліді цієї перевірки Головна Контрольна Комісія стверджує наступне:

1. Український Народний Союз у звітовому році, що був конвенційним роком, помимо поважних видатків на проведення Конвенції та на побудову Дому Сеньйорів на Союзівці коштом 343,000 дол. і виплати 110,000 дол. на стипендії українській молоді, закінчив цей рік значним зростом майна на суму 2,378,247 дол., у висліді чого сума майна УНСоюзу осягнула 57,253,792 дол.

2. Український Народний Союз, завдяки відданій праці відділових урядовців, а зокрема секретарів, конвенційних делеґатів та членів Головного Уряду, придбав у звітовому році 1,783 нових членів, забезпечених на суму 7,253,000 дол.

3. Рекордовий Відділ УНСоюзу започаткував у звітовому році впровадження нової компюторської системи та поробив остаточні старання для апробати і заведення нових грамот і нових кляс забезпечення, базованих на таблицях смертности з 1980 року. Також Рекордовий Відділ справно поладнував справи видачі грамот забезпечення та оформлювання всіх змін на грамотах, виготовляв звіти і протоколи та вдержував облік членства, даючи цим взірцеву облсугу секретарям відділів та повну забезпеченеву службу членам.

4. Українська Національна Корпорація Дому УНСоюзу виказала поважні приходи з винайму приміщень, які постійно зростають. В 1986 році сума приходів з чиншів виносила 3,195,545 дол. Корпорація виплатила УНСоюзові 1,685,000 дол. за відсотки від позички. На день 31 грудня 1986 р. позичка УНСоюзу для Коропорації виносила 7,000,000 дол., а позички від членів на боргові зобов'язання виноили 6,559,113 дол. Відсотки від боргових зобов'язань, що їх виплачено членам, виносили 436,575 дол.

5. Відпочинкова оселя УНСоюзу Союзівка успішно сповняє свою ролю українського культурного центру з виступами на ній мистецьких сил і цим вона є атрактивною для української молоді. Головна Контрольна Комісія з приємністю стверджує, що Головний Екзекутивний Комітет вповні виконав рішення Головного Уряду, закічнуючи будову дому для сеньйорів коштом 347,000 дол., цей дім посвячено 15-го червня, 1986 р. і віддано його для вжитку сеньйорів — членів УНСоюзу. У звітовому році також переведено ряд ремонтів будинків Союзівки.

6. Видання УНСоюзу: Головна Контрольна Комісія закликає все членство та українську громаду допомогти Головному Екзекутивному Комітетові в акціях поширення серед української громади союзових публікацій — єдиного українського щоденника у вільному світі „Свободи", англомовного „Українського Тижневика" та дитячого журналу „Веселка".

7. Головна Контрольна Комісія закликає відділових урядовців, членів Окружних Управ та членів Головного Уряду УНСоюзу докласти всіх зусиль, щоб у 1987 році виконати організаційну квоту придбанням 3,000 нових членів.

8. У зв'язку з тим, що тільки один рік ділить нас від історичної дати Тисячоліття Християнства в Україні, Головна Контрольна Комісія закликає все членство УНСоюзу включитися активно в працю центральних комітетів та комітетів поодиноких місцевостей Америки і Канади, щоб спільно з нашими Церквами, соборно — об'єднано та достойно відзначити цю велику історичну річницю нашого українського народу.

9. Головна Контрольна Комісія закликає все членство та широку українську громаду звертатися до урядів ЗСА і Канади в обороні доброго українського імени та проти очорнювання українського народу оскаржуваннями коляборації з нацистами — окупантами України, доказуючи їх безпідставність та злочинну руку в них совєтської дезінформації. Тільки об'єднаним фронтом зможемо оборонити добре ім'я українського народу.

10. Закликаємо всіх членів УНСоюзу складати пожертви на працю Світового Конгресу Вільних Українців.

11. Головна Контрольна Комісія рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові УНСоюзу у співпраці з УНІГУ (Гарвард) та іншими науковими установами заанґажувати відомого світової слави історика для виготовлення праці — книжки про Україну й український народ в часі Другої світової війни. Таким науковим твором треба насвітлити історичну дійсність цих жорстоких часів для нашого народу, використовуючи для цього всі доступні нам джерела — бібліотеки, архіви та збірки державних і наукових установ, як також приватних осіб.

Повищий звіт він подав також англійською мовою.

Після цього дав пропозицію на прийняття звітів. Пропозицію піддержали: Р. Татарський, Т. Максимович, В. Пастушок.

Звіти членів Головного Уряду прийнято одноголосно.

Перерва — 10 хвилин.
Продовження нарад Головного Уряду УНС.

8. ЗВІТ КОМІСІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ

Д-р Іван Флис, головний предсідник дав звіт із праці Комісії Оборони Української Спадщини.

Уляна Дячук, головний касир подала фінансовий звіт цієї Комісії.

Головний предсідник УНС відкрив дискусію над поданими звітами. При тому, він попросив, щоб члени Комісії висловилися, чи на їхню думку треба продовжувати працю цієї Комісії.

Д-р Микон Куропась сказав, що на його думку цю Комісію треба конечно зберегти, бо кампанія знеславлення доброго українського імени щойно починається. Вважає, що за свій короткий час існування Комісія зробила дуже багато. Надзвичайно добре сталося, що появилася книжка про голод в Україні в 1930-их роках, яку написав Роберт Конквест. Але необхідно треба добитися того, щоб інформації про голод внести до американських шкільних підручників. Сказав, що під його проводом видано для учителів та учнів американських шкіл інформативні матеріяли, зібрані в окремих течках. Вдалося переконати Північний Іллинойський Унівесритет признати одну годину кредиту тим студентам, які вислухають один день семінару про голод. Завдяки фінансовим фондам УНСоюзу, видруковано комплети інформативних матеріялів про голод і роздано 116 учителям американських шкіл під час полуденку в українськім ресторані в Чикаго. Такі самі комплети інформативних матеріялів роздано 60 учителям у Висконсині. Подібно зроблено у Фініксі, Арізона, де роздано згадані коплети 12-ти головам департаменту соціяльних наук арізонських університетів. Тими комплетами користуваноcя у Філядельфії, Дітройті та Рочестері як теж у Канаді. Ще раз повторив, що на його думку, Комісія мала успіхи і повинна продовжувати свою працю. Підкреслив, що зокрема УНСоюз, який має всі дані для цього, мусить включитися в ту акцію, щоб показати американській українській громаді, що він є частиною тієї громади, є свідомий загрози, цікавиться усіми її проблемами та робить усі можливі заходи, щоб їй допомогти. Попросив, щоб члени Головного Уряду погодилися на те, щоб Комісія впродовж ще одного року продовжувала свою працю.

Мгр Іван Геврик заявив, що він є за тим, щоб Комісія продовжувала свою працю. При тому висловив побажання, щоб членам Комісії повертати лише кошти дороги, а не платити дієти.

Д-р Нестор Олесницький сказав, що він є за тим, щоб Комісія продовжувала працю, але не в такій формі, як дотепер. Треба застановитися над причинами потреби існування цієї Комісії, головно тоді, коли вже існують подібні комітети. Комісія не має екзекутивного директора, який переводив би в життя прийняті ухвали. Необхідним є, щоб УНСоюз мав у Вашінґтоні своє бюро і свого репрезентанта, який заступав би справи так УНСоюзу, як і справи української громади. Піддержав думки д-ра М. Куропася, що треба продовжити дію Комісії ще на один рік. Однак праця не може продовжуватися без екзекутивного директора тієї Комісії.

Ґльорія Пашен звернула увагу присутніх на те, що вона у своєму звіті вже підкреслювала потребу дальшої дії і праці Комісії. Конечним і необхідним провадити у Вашінґтоні „лабиінґ" і для цього потрібно відповідної людини. Ще раз заявила, що вона є за тим, щоб Комісія продовжувала свою працю.

Евген Іванців ствердив, що програма праці, яку прийняла Комісія не різниться від тієї, яку виконував і виконує УНСоюз на протязі багатьох років, тобто оборона доброго імени українців, а при тому пропаґування самого УНСоюзу. Помилкою однак було передати цю Комісію Екзекутиві УНС, щоб її провадила, бо це є для членів Екзекутиви додатковим обтяженням. Непростимим є, що до сьогоднішнього дня УНСоюз не має у Вашінґтоні свого бюра. Балтійці, які не є так добре зорганізовані, як українці, мають у Вашінґтоні своє бюро. УККА має там своє бюро, але не має достатньої кількости працівників, які могли б виконувати різні ділянки тієї праці. До тих важливіших ділянок треба зарахувати, крім О Ес Ай, нові намагання оподаткувати братські союзи. Щоб не допустити до цього, УНСоюз повинен мати у Вашінґтоні своє бюро, щоб мати змогу вести протидію. Як відомо, у Вашінґтоні приготовляють відкриття музею Голокосту і повинні бути обов'язково пороблені заходи, щоб там був також репрезентований і український голокост. Також у Вашінґтоні є Комісія дослідження голоду на Україні. Білий Дім звернувся до тієї Комісії, щоб дали представника, який перебував би постійно у Вашінґтоні та був посередником поміж Білим Домом і Комісією. Заявив, що коли Комісія має продовжувати свою працю, вона мусить необхідно змінити спосіб праці. Треба відкрити бюро у Вашінґтоні, яке мало б штаб працівників, що полагоджували б усі справи.

Тарас Шмагала сказав, щоб праця мала успіх, для цього треба відданих працівників-ентузіятів. Особи, які є навантажені, чи перевантажені працею, не можуть виконувати роботи, яка вимагає повного часу праці. Тому, на його думку, того рода посвяти не можна вимгати від членів Екзекутиви, які є зайняті повний час у Головній Канцелярії УНС. Кожний знає, що вони є перевантажені своєю працею. Запропонував, щоб до кінця 1987 року відкрити у Вашінґтоні бюро і в цьому повинні обов'язково допомогти всі члени Комісії. Це є найважливіша справа — пріоритет число один — і вона мусить бути наладнана до кінця цього, 1987 року.

Уляна Дячук, як член Комісії ствердила, що особисто вона не була вдоволена з вислідів праці Комісії. Найбільш невдоволена була тоді, коли висилаючи подяки членам УНСоюзу за їхні пожертви на працю Комісії, мусіла здати звіт із праці Комісії. Вважає, що розв'язання Комісії українська громада прийняла б, як капітуляцію — а цього не можна зробити. УНСоюз не сміє капітулювати, бо це захитало б довіря до нього.

На її думку, Комісії не треба ліквідувати, але треба дуже серіозно призадуматися над тим, як цю Комісію перебудувати. Повністю погоджується з передбесідниками, які твердили, що треба прийняти людину на повний час праці, яка виконувала б директиви членів Комісії.

Інж. Анатолій Дорошенко підкреслив, що не можна говорити, що Комісія нічого не зробила. Вона постаралася про видання книжки — заяви „Амікус Куріє", як теж подбала про матеріяли для семінарів про голод на Україні для учителів американських шкіл. В цьому є велика заслуга заступника гол. предсідника д-ра М. Куропася. Так, як і його попередники, твердив, що дуже важливим є, щоб УНСоюз мав своє бюро у Вашінґтоні. Пропонував, щоб члени Комісії відбули засідання в п'ятницю, 12-го червня 1987 р. і подали членам Головного Уряду свої рішення.

Тарас Максимович дав внесок, щоб Комісія продовжувала свою працю впродовж наступного року. Також Комісія повинна влаштувати у Вашінґтоні бюро, працівники якого були б виконавчим чинником Комісії.

Василь Пастушок піддержав внесок.

Володимир Сохан також піддержав внесок, а при тому ствердив, що припинення праці цієї Комісії було б втечею з поля бою. Піддержав пропозицію Т. Шмагала, щоб влаштувати у Вашінґтоні бюро, а теж видати книжку про Україну і українців у Другій Світовій Війні, автором якої був би визначний науковець.

Головний предсідник д-р І. Флис перевів голосування над внеском, який подав Т. Максимович.

Внесок прийнято більшістю голосів — 19 голосували за внеском.

На тому закрито засідання — год. 6-та вечора.

Середа — 10-го червня 1987 р.
Рання сесія — год. 9:30 рано.

10 А. ЗВІТ УПРАВИТЕЛЯ СОЮЗІВКИ

Головний предсідник д-р І. Флис відкрив наради. Попросив Володимира Кваса дати додатковий звіт з його праці на Союзівці.

Володимир Квас сказав, що після обіду він радо покаже зацікавленим Союзівку і всі ті місця, на що були видані гроші, про що він писав у свому світі. Теж заплянoвано і вже почалася праця над влаштуванням площі для паркування авт. Згадана площа знаходиться при в'їзді на оселю. На вересень ц.р. на День Праці буде готове місце на паркування для 200 авт. Сказав, що заплянoвано запровадити в канцелярії Союзівки компютор і перейти на модерну готелеву систему. Під цю пору працюють на Союзівці дві особи — Володимир Гайдар і Дорко Сенчишин. Вони працюють спільно як управителі.

Дорко Сенчишин, співуправитель Союзівки на вступі подякував за змогу працювати на Союзівці, яка для нього є другим домом тому, що він багато років працював тут під час літніх місяців. Сказав, що спільно з В. Гайдаром вони старатимуться працювати для піднесення рівня Союзівки, щоб зацікавити нею та притягнути якнайширший круг гостей.

Ґеновефа Жеребняк запиталася, чи він і В. Гайдар мають окремі ділянки праці, за які відповідають, або, іншими словами, хто з них за що відповідає.

Д. Сенчишин сказав, що він є відповідальний за зовнішній вигляд Союзівки як теж за всі направи, обидві бари, басейни, забезпечення як і за безпеку. Володимир Гайдар має завдання наглядати над бюром, кіматами, домом для сеньйорів, таборами для дітей і молоді.

На питання, чому ще досі не є освітлені погруддя Т. Шевченка, Лесі Українки і І. Мазепи, відповів В. Квас, що заплянoвано перевести вкоротці електричні проводи і в короткому часі погруддя будуть освітлені.

Д-р Мирон Куропась запитався, коли остаточно буде запроваджене охолоджування їдальні.

Д. Сенчишин у своєму заключному слові запевнив, що він постарається зробити все можливе, щоб праця на Союзівці проходила справно. Відносно охолодження їдальні сказав, що вже є апарат для охолоджування і в скорому часі він буде замонтований.

14 Б. ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ" ЗЕНОНА СНИЛИКА

Закінчивши звітування про 31-шу Звичайну Конвенцію Українського Народного Союзу, яка пройшла з успіхом в Дітройті, Миш., в кінцевому тижні травня 1986 року, ми приступили інтенсивно до нашого головного видавничого завдання — кінцевого оформлення і видання Альманаха УНСоюзу на 1987 рік, тим більше, що за рішенням Екзекутиви, ми мали вислати його до всіх передплатників „Свободи", а не тільки до тих осіб, які заплатили за попередній альманах.

З приємністю мушу ствердити, що чомусь власне на цей Альманах '87 ми мали дуже позитивний відгомін і від читачів, і від осіб, опінію яких ми цінимо. В цьому місці слід відмітити, що до цього позитивного відгуку, крім авторів статтей, найбільше причинилася ред. Людмила Волянська, яка попри інші редакційні завдання майже всеціло присвячувала свій час редаґуванню, коректі і оформленню цього видання УНСоюзу.

Хоч відлуння трагедії в Чорнобилі 26-го квітня 1986 року не залишало і не залишає нас, поставивши Україну багряним кольором крови на мапу світової публічної опінії, і хоч підготова наших громад до святкування Тисячоліття Хрищення України не сходила і не сходить із сторінок „Свободи", найбільш домінуючою подією в останнім році був і є процес Івана Дем'янюка в Ізраїлі. І хоч звітування про цей процес чотири рази в тижні, починаючи з 16-го лютого 1987 року, є дещо виснажуючим для мене, наша редакція горда з того, що „Свобода" є єдиною газетою, крім двох-трьох ізраїльських, яка подає точний перебіг процесу, зокрема працю оборони, яку західня преса з неприхованою реґулярністю промовчує.

Повне зрозуміння до цієї справи виявила наша Екзекутива, давши нам інструкції знайти українського журналіста, який поїхав би до Єрусалиму принайменше на початок процесу. Ми думаємо, що зробили дуже добрий вибір в особі ред. Марти Скорупської, яка сумлінно репортувала про перші два тижні процесу, написала обширний коментар і, при помочі організації АНЧЕЙН, що її очолює Божена Ольшанівська, залишала на залі процесу українську [illegible], яка, від часу повороту домів М. Скорупської інформує нас кожного дня телефоном про це, що діється в

судовій залі і поза нею, зокрема про реакцію ізраїльської преси. Це все пов'язане з видатками, тому слід підкреслити зрозуміння нашої Екзекутиви завдань наших видань і нашої понад 90-літньої девізи „стояти на службі громаді". — У цьому відношенні, як і в багатьох інших, ми горді з настанови нашої Екзекутиви.

При цій нагоді слід не забувати, що наші брати в Канаді гідно відстояли очорнювання Москви і використовуваної нею деякої частини зорганізованого жидівства та добились значних успіхів на форумі Комісії Дешена. І про це ми обширно звітували, часто-густо пером нашого постійного кореспондента Степана Яворського в Оттаві.

Як і в минулих роках, не було визначної події в наших громадах у вільному світі, яка не була б зарекордована на сторінках „Свободи", чи то у формі вісток, чи дописів, зокрема такі вартісні почини як Гарвардський Проект, Земельний Проект в Бразилії, культивування українства при помочі бандури в країнах Південної Америки, перше успішне турне хору „Журавлі" з Польщі, акції на побудову Українського Музею в Ню Йорку та інші, замірені і здійснювані в більшості людьми, які є і нашими членами, по лінії збереження і ровитку української культури у різних її видах. Деяким із цих проектів ми віддавали безплатно або за великою знижкою цілі сторінки „Свободи", не згадуючи вже про ряд інтерв'ю і статтей на підтримку крайових чи місцевих задумів і дій. Це ми робимо не так з обов'язку, як з бажання причинитися до росту і розвитку українства тут та для посилення надії і заохоти нашим братам на їхній рідній землі, де у наслідок „гласності" нового генсека догасає Юрій Шухевич, а Микола Руденко і Йосип Тереля почали недавно голодівки.

На окрему увагу заслуговує поява книжки д-ра Роберта Конквеста без сумніву одного з п'ятьох найкращих совєтологів у світі, про Великий голод в Україні в 1932-33 роках. Ця перша англомовна праця та ще й загально респектованого науковця напевно породить ряд інших на цю тему в майбутніх роках. Ми повинні бути горді, що, як і в минулих подібних задумах, УНСоюз значно причинився до появи цієї праці.

У минулому році працювали ми у майже незміненому складі: Володимир Левенець, Любов Коленська, Тамара Кардашинець, Василь Дяченко — затруднені на повний час, Ольга Кузьмович, Іван Кедрин, Людмила Волянська і студентка Наталка Воронка — затруднені частинно. Т. Кардашинець, після 12 років праці, відійшла на пенсію 22-го квітня 1987 року, а на її місце ми прийняли відносно молоду людину, яка переходить тепер тримісячний пробний період. Втішаємось доброю співпрацею адміністрації і друкарні, тепер під проводом проворного Степана Чуми після відходу на пенсію Анатоля Домарацького. Як уже згадано, наскрізь позитивним є відношення Екзекутиви до нас. Ми втримуємо добрі зв'язки з нашими кореспондентами і дописувачами, число яких зростає.

Свого роду іронією є факт, що нашим найбільшим „ворогом" є наша пошта, яка приблизно від 1984 року доставляє наші газети несистематично, хаотично, виказуючи брак пошани до газети і наклавши на нас додаткові видатки без співмірного покращання достави. Наші передплатники мусять зрозуміти, що справа лежить у їх руках — у їх постійному, наполегливому і гострому ургуванні поштових властей — від місцевих до центральних.

Закінчуючи цей звіт, хочу подякувати всім членам Головного Уряду за увагу і співпрацю, як теж усім нашим чисельним співробітникам в терені, та побажати новообраному Головному Урядові на цій першій ширшій поконвенційній сесії успішних нарад.

Звіт редактора „Веселки" проф. В. Барагури

„Веселка" знаходиться в кризовій фазі свого існування, спричиненій зміною умовин нашого суспільно-громадського життя на поселеннях. Сюди належать — зростаючі асиміляційно-денаціоналізаційні процеси в багатьох різновидах у всіх ділянках нашого життя, зокрема серед молодшого покоління.

„Веселка" відчуває ці некорисні зміни в трьох видах: 1)в маліючій кількості передплатників-читачів, 2) в браку співробітників-авторів та ілюстраторів, 3) врешті в недостачі редакторів, бо з колишньої тричленної ред-колегії вона стала одноособовою та її тією особою є людина літня.

Коло читачів зменшилося через слабе знання, а то й повне незнання української мови. Колишні плідні автори й ілюстратори або переставилися, або знаходяться в похилому віці, знемощіли, опустила їх наснага, пригасли творчі сили. На їхнє місце немає зміни, бо молодше покоління не знає літературної мови й немає поміж ним одиниць літературно обдарованих і зацікавлених творчістю для дітей з уваги на технологічно-комерційну настанову й характер життя в Америці, де увага звернена на можливості кар'єри й на матеріяльні користі. Подібна ситуація з ілюстраторами, які поза професійно-заробітковою працею не знаходять часу, ані не виявляють бажання присвятитися праці в наших видавництвах для дітей і молоді за „символічний" гонорар. При тому ілюстраторам молодшого віку чужий український побут, українська історична тематика, відчуття українського духа.

Проте є й будуючі моменти — ті що рішилися працювати для молоді, працюють віддано й щиро, добуваються й нові ентузіясти з країн поза Америкою, з европейського континенту — з Німеччини, Польщі. Варто згадати й одне американське подружжя, в якого поєднані письменницькі й графічно-мистецькі елементи й вони поставляють до „Веселки" цікаві матеріяли з минулого Америки та вдовольняються дрібною винагородою.

Найбільш критичною є редакційна проблема „Веселки", в якій працює тільки одна і то літня людина без вигляду на заступника. Це може довести до припинення появи журналу, а воно було б небажане, бо легко щось зліквідувати, але трудно потім відновити. Найкраще, коли колесо котиться безупину.

Зенон Снилик, головний редактор „Свободи" в доповненні до друкованого звіту подякував за змогу звітувати перед збором Головного Уряду УНС. Подав плян праці на найближчий час. Альманах УНС на 1988 рік підготовляється до друку. У зв'язку із святкуваннями 1,000-ліття Християнства на Україні плянує зладити на підставі Енциклопедії Українознавства окреме видання про українські церкви та усучаснити його по сьогоднішній день. В дальшому плянує гідно відмітити на сторінках „Свободи" 70-ліття відновлення Української Держави, 95-ліття „Свободи", а теж переговорює з деякими людьми справу зладження і видання історії Українського Народного Союзу (у двох мовах). Співпрацює з Міннесотським Університетом над виданням індексу „Свободи". Дотепер є готові 10 перших річників. Індекс їх є зладжений на компюторі. На протязі багатьох років він провадить на Союзівці тенісові табори для молоді, очолює пресову Комісію Комітету 1,000-ліття Християнства на Україні, є членом Комісії, яка підготовляє концерт з нагоди 1,000-ліття.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ:

Д-р Мирон Куропась подякував гол. редакторові за переклади з англійської на українську мову його статей та за поміщення їх у „Свободі". Висловив признання за працю над зладженням індексу „Свободи". Запитався З. Снилика, який є членом Культурної Комісії, скільки засідань відбула згадана Комісія в останньому році та які прийнято рішення для продовження її праці.

Зенон Снилик відповів, що в минулому році Культурна Комісія не відбула ані одного засідання. В справі процесу Івана Дем'янюка сказав, що кожний українець здає собі справу з того, що в Ізраїлі не судять І. Дем'янюка, як злочинця Голокосту, але стараються привести на суд і засудити українську націю. Вістки з процесу він одержує безпосередньо зі залі розправи. Початково подавала їх Марта Скорупська, досвідчена кореспондентка, яку заанґажувала „Свобода" для тієї справи. Кожного дня вона подавала телефоном перебіг розправи. Це вона робила на проязі 12-днів. У міжчасі знайшла молодого українця, який тимчасово перебуває у Ізраїлі та прислухується процесові. Процес відбувається на протязі 4-ох днів у тижні і триває приблизно 7 годин денно. Вістки з процесу він одержує телефоном кожного дня, їх редагує і вони є надруковані наступного дня у „Свободі". Немає сумніву, що це є показовий процес, який має на меті відтворити молодшому жидівському поколінню жидівський голокост в Европі в часі 2-ої світової війни.

Евген Іванців запитався, чи не можна б вжити заходів, щоб ці вістки одержувати на компюторі, що у великій мірі заощадило б час.

Зенон Снилик сказав, що це не є зла думка, але не завжди можна користуватися компютором. В дальшому сказав, що Альманах УНСоюзу на 1988 рік в більшості буде присвячений 1,000-літтю Християнства на Україні.

14 В. ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" РОМИ ГАДЗЕВИЧ

During the year since my last report on the work of The Ukrainian Weekly, subscriptions grew, I'm happy to report, by 707 to 7,109 (as of mid-May 1987). This represents a notable increase when one considers the fact that in 1986-87 subscriptions increased by a number it previously took nearly four years to gain. (In the period May 1982 to May 1986 subscriptions increased by 782.) There are now 6,186 subscribers in the U.S., 847 in Canada and 76 in other countries.

Last year's increase in subscribers proved, I believe, that the Ukrainian National Association's service to the Ukrainian community in publishing The Ukrainian Weekly is appreciated and that the newspaper is important to Ukrainians in the United States and Canada. During a period when there were a number of extremely important developments affecting Ukrainians worldwide, our community turned to The Weekly for essential information.

Last year's growth was achieved without any sort of promotional campaign. Just imagine what could be achieved if a professionally planned effort to promote The Ukrainian Weekly — and through it its publisher, the UNA — were implemented.

Major news of 1986-87

During the report period (May 1986 to May 1987), there were several ongoing news stories of international significance: the world's worst nuclear plant accident at the Chornobyl nuclear power plant in Ukraine, its aftermath and the first anniversary of this tragedy; the trial in Israel of John Demjanjuk (Svoboda and The Weekly coverage of the trial are an exclusive); the continuing hunt for Nazi war criminals via denaturalization and deportation proceedings in the United States (including the landmark Linnas and Kungys cases), the activity of the Deschenes Commission of Inquiry on War Criminals in Canada, as well as similar developments in Australia; and the seemingly relentless defamation of Ukrainians by groups, individuals, and the information and entertainment media. Tied in with the latter was the desecration of St. Volodimir Ukrainian Orthodox Cathedral in New York by vandals who scratched swastikas into the church's stone surface.

Other major stories concerned human rights: the continued persecution of dissidents, releases of some political prisoners, the effects of glasnost, the formation of a Latvian Helsinki Group, the case of Ukrainian Catholic activist Yosyp Terelia, the emigration of veteran political prisoner Danylo Shumuk and the death of Petro Grigorenko. Also covered were the experts' meeting on human contacts held in Bern and the Helsinki Accords review conference being held in Vienna.

In the field of U.S.-Soviet relations, The Weekly carried reports on visits by high-level U.S. officials to the Soviet Union and continued to report developments regarding the U.S. Consulate in Kiev. The American Bar Association's ill-advised agreement of cooperation with the Association of Soviet Lawyers also received much coverage.

The upcoming Millennium began to make headlines as various groups announced plans to celebrate this historic event, while Soviet propagandists stepped up their own efforts. Meanwhile, Ottawans dedicated a shrine to the Millennium.

Myroslav Medvid was still in the news as the Soviet press reported on his life back home, while U.S. investigators reviewed U.S. handling of the attempted defection and found that U.S. officials had violated the law in dealing with the Ukrainian asylum-seeker, and that the White House and State Department had interfered in a matter not in their jurisdiction.

Community coverage

Among the community news covered during the report period were the congress of the Ukrainian Canadian Committee and the revival of CeSUS, the worldwide Ukrainian students' organization. Ukrainians' involvement in politics in the United States and, especially, in Canada was a prominently featured topic.

As a newspaper of record for the Ukrainian community, The Ukrainian Weekly published excerpts of testimony by eyewitnesses to the man-made famine of 1932-33 given at hearings of the U.S. Commission on the Ukraine Famine, as well as the complete State Department report on the Ukrainian Catholic Church and highlights of U.S. statements at the Vienna Conference on Security and Cooperation in Europe.

Specials

During the report period The Weekly published three special issues: one dedicated to the 10th anniversary of the Ukrainian Helsinki Group, the year-end review of 1986, and the annual UNA scholarship issue.

There were many special features during this period: a tribute to Vasyl Stus on the first anniversary of his death; profiles of prominent Ukrainian rights activists by Nina Strokata under the heading "A Tragic Gallery," a three-part series on the bilingual programs in Canada's prairie provinces by Michael Bociurkiw, profiles of successful businesspersons by Natalia Feduschak, as well as profiles of other notable persons, including young fashion designer Kathy Smindak, artist Peter Shostak, businesswoman Roxanne Decyk and research scientist Maria Motyl.

Other special features were an overview of reviews of Robert Conquest's "The Harvest of Sorrow," previews of the "Firing Line" presentation of "Harvest of Despair" and of the TV docu-drama "Escape from Sobibor," and a review of the Washington exhibit of works by Alexander Archipenko on the occasion of the centennial of his birth.

Of course, The Weekly had many regular features, including book reviews and book notes, an arts page called "Focus on the Arts," "Press Review," "Preview of Events," "News and Views," "Action Items" and "Notes on People" (due to space considerations now limited to information on achievements by persons who are members of the UNA).

"A Glimpse of Soviet Reality" was provided by Dr. Roman Solchanyk, Dr. David Marples and Bohdan Nahaylo, Dr. Myron B. Kuropas continued his "Faces and Places column," and "A View from Canada" was given by Nadia Diakun and Orysia Paszczak Tracz (the latter is also our cultural commentator). Prof. Wolodymyr Zyla wrote book reviews, and music notes came from Roman Sawycky and Oles Kuzyszyn. Myrosia Stefaniuk recently became our Detroit area stringer, and she has already come through with several very fine news stories and features.

There are many, many more correspondents, occasional contributors and community activists — too many to even contemplate listing — to whom we are deeply indebted for making The Weekly a better newspaper. We truly do appreciate all their submissions, even when we are not able to use each and every one due to our severe shortage of news space.

Back at the UNA

UNA news, too, was not in short supply during the report period, as the UNA convention was held and the newly elected Supreme Assembly gathered for its first meeting, the first seniors' residence was dedicated at Soyuzivka and the insurance sales department grew both at the Home Office and in the field. The Zhuravli Chorus from Poland went on tour under UNA sponsorship. Lady Liberty's Centennial was celebrated on the rooftop of the UNA headquarters building, and the UNA sponsored a teachers' institute on the Great Famine of 1932-33. Notable, too, was the death of Canadian Sen. Paul Yuzyk, the UNA's supreme director for Canada. "The Fraternal Corner" was revived on the Ukrainian National Association Forum page, and "The Insurance Corner" recently made its debut.

The Weekly staff now consists of, in addition to the editor, two assistant editors, Natalia A. Feduschak and Chrystyna N. Lapychak, and two full-time correspondents, Michael Bociurkiw in Canada (based in Ottawa) and Marianna Liss in the Midwest (based in Chicago). Special acknowledgement must be given to our lone typesetter, Awilda "Amazin' " Arzola. Our support crew includes paste-up person and darkroom technician George Stecyna and subscriptions manager Mary Dworski.

Asides

During the report period, I had the opportunity to address several groups regarding The Weekly's work: at the Harvard Ukrainian Summer Institute I spoke on the inner workings of The Weekly, at the Ukrainian Woman in Two Worlds Conference I spoke from the perspective of my job at The Ukrainian Weekly about what it's like to work for a Ukrainian institution, and before a class of juniors at Morristown High School I spoke about the role of The Weekly as a community newspaper.

I would also like to note that at the time of the Chornobyl nuclear accident, The Weekly staffers (as well as the Svoboda editor-in-chief) provided information to TV, radio and print news media.

In addition, The Weekly took it upon itself, with the permission of Bishop Antony, to notify all Metropolitan New York area news media about the desecration of the Ukrainian Orthodox cathedral in New York.

Looking to the future

It was gratifying to learn that the UNA plans to publish and mail The Weekly in Canada in order to expedite its delivery. This should go a long way in attracting new Canadian readers who previously may not have subscribed because of the long delay in delivery of the paper. What is especially needed in conjunction with the above is a serious promotional campaign in Canada as well as in the U.S. The Weekly is growing, but it can grow so much more quickly if only it is helped along.

At the same time, the subscription rate should finally be raised to help offset costs of preparing the newspaper. Present rates do not even come close to covering everyday expenses.

My hopes for the future are that, in response to a lack of news space in our present 16-page format (for over a year now we've consistently had more news and features than we know what to do with), an additional unit is purchased for the press, enabling us to add four pages to The Weekly.

Also, it is time to computerize our communications with correspondents in the field (Canada and the Midwest, and, hopefully, the UNA's bureau in Washington which can be used as a source for news from the capital), and thus eliminate costly courier fees, or, when we use regular postal delivery, a delay in getting the news out to our readers.

The Weekly and the UNA have so much potential. All that is required is to look ahead and act on our future today.

The Weekly crew: Michael Bociurkiw, Awilda Arzola, Chrystyna Lapychak, Natalia Feduschak and Marianna Liss.

Рома Гадзевич, головний редактор „Українського Тижневика" подала в доповненні до друкованого звіту найважніші точки з її звіту, а це: Число передплатників „Українського Тижневика" поважно зросло. Протягом звітового часу було надруковано три спеціяльні видання „Українського Тижневика" а то з нагоди 10-ліття Української Гельсінкської Групи, число з підсумками важливих подій 1986-го року та третє, в якому поміщено всіх стипендистів УНСоюзу.

Після катастрофи у Чорнобилі, „Свобода" і „Український Тижневик" були джерелом інформацій для телевізії і радія, як теж і преси. Ствердила, що було багато завваг з приводу цифер жертв, які подали „Свобода" і „Український Тижневик" засобам масової інформації. Висловила надію, що може вони й були неточні, але ніде не появилося заперечення, чи спростування тих цифер.

В дальшому сказала, що коли злочинці збезчестили православну катедру св. Володимира в Ню Йорку, „Український Тижневик" повідомив про це всі засоби масової інформації метрополітального Ню Йорку. Та, на превеликий жаль, тільки одна газета помістила вістку про це — всі інші промовчали, що є знаменним і дає дуже багато до думання. Висунула пропозицію, щоб для передплатників „Українського Тижневика" з Канади, друкувати його в Канаді, бо поштова пересилка тижневика триває дуже довго. Висловила побажання, щоб піднести висоту передплати, як також збільшити його об'єм, тобто збільшити число сторінок. Заявила, що редакційний штаб є дуже льояльний і старається покращати рівень „Українського Тижневика" при повній співпраці членів Головного Уряду та піддержці Головного Екзекутивного Комітету. При тому висловила жаль з приводу того, що рішено зменшити суму грошей на видатки „Українського Тижневика".

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ

Евген Іванців завважив, що згідно зі звітом головного предсідника, одна третя передплатників „Українського Тижневика" не є членами УНСоюзу. Запитався, чи немає можливостей приєднати їх у члени Союзу. Дальше, зі звіту гол. предсідника виходить, що лише 10 відстоків членів УНС передплачують „Український Тижневик". Запитався, чи пороблено заходи, щоб більше число членів передплачували його. В дальшому запитався, чи не було б доцільним збільшити висоту передплати, а теж і його об'єм.

Ґльорія Пашен запиталася, чи не було б вказаним видавати „Український Тижневик" два рази в тижні.

Рома Гадзевич відповіла, що продавці забезпечення УНС повинні поцікавитися передплатниками — не-членами і приєднати їх до УНСоюзу. Відносно того, що лише 10 відсотків членів УНС передплачують „Український Тижневик", сказала, що редакція робить усі заходи, щоб його пропагувати та заохочувати до передплати. Підкреслила, що вона є за збільшенням об'єму „Українського Тижневика", а не за тим, щоб він появлявся двічі в тижні.

Василь Пастушок на вступі подякував редакторам З. Сниликові та Ромі Гадзевич за їхні старання видавати „Свободу" і „Український Тижневик" на високому рівні, а теж за повну співпрацю з ним. Запропонував, щоб пееслати одно число „Українського Тижневика" усім членам УНСоюзу — може це заохотить декого з них до передплати. Теж подякував редакторам „Українського Тижневика" за пресове повідомлення до всіх засобів масової інформації про збезчещення катедри св. Володимира в Ню Йорку.

Д-р Мирон Куропась висловив подяку Головному Екзекутвному Комітетові за те, що одобрив пост репортера для „Українського Тижневака" на Захід Америки — нею є Маріянна Лісківська. Підкреслив, що також балтійці передплачують „Український Тижневик" і залюбки його читають. Вони твердять, що „Український Тижневик" є найкращим етнічним тижневиком, з чого він є гордий, і цілковито погоджується з їхньою опінією. Важко однак зрозуміти йому, чому Екзекутива зменшила бюджет „Українського Тижневика". Згідно з фінансовим звітом, майно УНСоюзу поважно зросло. На його думку, зменшити бюджет на того рода пропаганду, як преса, є великою помилкою. Звернувся до Екзекутиви з проханням добре застановитися над тією справою.

Рома Гадзевич відповіла В. Пастушкові, що вже двічі висилано усім членам УНСоюзу примірники „Українського Тижневика". Це дало деяких передплатників, але не стільки, як було б побажаним. Подякувала д-рові М. Куропасеві за признання, яке він дав редакції „Українського Тижневика".

Д-р Іван Флис висловив велике здивовання, на якій підставі ред. Рома Гадзевич твердила, що Екзекутива зменшила бюджет „Українського Тижневика". Заявив, що Екзекутива не зменшила суми, призначеної на видавання „Українського Тижневика", але не хоче, щоб видатки постійно зростали, а головно гонорарі за прислані статті. Давніше дописувачі були вдячні, коли їхні статті появлялися у „Свободі", чи „Українському Тижневику". Під цю пору дописувачі вимагають за їхні статті все більшу і більшу винагороду.

Тарас Шмагала ствердив, що „Український Тижневик" є дуже добре редаґуваний. Реакція читачів не-українців „Українського Тижневика" є дуже позитивна. Вони вважають, що „Український Тижневик" є безсторонній. Запитався, чи висилають його до всіх членів конгресу і до сенаторів та чи УНСоюз має евіденцію стипендистів УНСоюзу, які передплачують „Український Тижневик". Також треба мати евіденцію усіх членів молодечого департаменту, які переходять до департаменту дорослих. Вони всі знають англійську мову і повинні передплачувати „Український Тижневик". Колись пок. редактор А. Драган казав, що в наступному столітті „Український Тижневик" буде щоденником, а „Свобода" буде тижневиком. Це не станеться зразу, але таку можливість треба мати на увазі.

Рома Гадзевич заявила, що згідно з її обрахунками, кошти винагороди дописувачам не збільшилися. Але вже минулися ті часи, коли дописувачі присилали свої статті даром. Тепер за добру статтю треба заплатити. І саме ці добрі статті підносять рівень і вартість „Українського Тижневика". В дальшому сказала, що сенатори і члени конґресу одержали запитник, в якому мали подати, чи бажають одержувати „Український Тижневик". Ті всі, що відповіли позитивно, одержують його постійно. Теж велике число стипендистів УНС є передплатниками „Українського Тижневика".

Тарас Максимович, подібно, як його передбесідники, дав признання „Українському Тижневикові" за його високий рівень. Сказав, що йому ще й досі важко зрозуміти, чому вирішено перестати висилати „Український Тижневик" усім передплатникам „Свободи". Запропонував, щоб повернутися до давньої системи.

Текля Мороз попросила, щоб пригадки вирівняння передплати за „Український Тижневик" висилати секретарям, бо вони збирають передплати разом із вкладками — секретарі мають евіденцію, хто залягає з передплатою, а хто її вирівняв. Висловила невдоволення членів УНСоюзу з її Округи з приводу поміщування у „Свободі" оголошень ісповідників Дажбога. Вони є одні з тих, які

вносять непорозуміння і перешкоджують у підготові святкувань 1,000-ліття Християнства на Україні.

Рома Гадзевич відповіла, що „Український Тижневик" повинні передплачувати члени самі безпосередньо через адміністрацію, а не через секретарів, бо передплата „Укаїнського Тижневика" не є пов'язана з членською вкладкою.

Мгр Іван Геврик подякував редакторам „Свободи" і „Українського Тижневика" за вичерпні звідомлення. На його думку треба збільшити кількість сторінок „Українського Тижневака". Відносно того, щоб для канадських передплатників друкувати тижневик у Канаді сказав, що це не розв'яже поштової достави, бо він одержує україномовну канадську пресу теж із двотижневим спізненням. Дораджував, щоб піднести передплату „Українського Тижневика" щонайменше до суми $10.00 річно.

Марія Душник запропонувала, щоб внести поправку до статуту УНС, щоб кожний член обов'язково передплачував „Український Тижневик". Конечним також збільшити його тираж, щоб можна його купувати в крамницях, бо показується, що „Український Тижневик" перший є випроданий. Висловила признання редакторам обидвох газет за їхню працю.

Анна Гарас висловила побажання, щоб висилати „Український Тижневик" усім сенаторам і конґресменам незалежно від того, як хто із них відповів на висланий запитник.

Степан Гавриш заявив, що він, коли був головним організатором, завжди послуговувався адресарем „Свободи" і „Українського Тижневика" і робив заходи, щоб тих усіх передплатників, які не є членами УНСоюзу, приєднати до нього. Це давало дуже малі висліди. Підкреслив потребу збільшення передплатників обох газет.

Рома Гадзевич відповіла Марії Душник, що їй відомо, що в крамницях викуповують „Український Тижневик", але власники крамниць не замовляють більше чисел „Українського Тижневика". Дораджує, щоб люди самі домагалися, щоб було більше чисел „Українського Тижневика" у продажі.

Д-р Мирон Куропась висловив задоволення, що вже немає принагідних дописувачів до „Свободи" і „Українського Тижневика". Завдяки тому „Свобода" і „Український Тижневик" є тепер на високому рівні. Траґедія українського народу лежить в тому, що українці не вміють шанувати себе самі. За добру, професійно написану статтю треба заплатити. Саме такі статті підносять рівень щоденника чи тижневика. Не можна ощаджувати на винагороді за дописи.

Д-р Іван Флис ствердив, що д-р М. Куропась належить якраз до категорії тих дописувачів, які колись дописували до „Українського Тижневика" безплатно, а в останніх кількох роках вимагає за свої статті винагороди.

Евген Іванців заявив, що він на протязі років писав до „Українського Тижневика" багато статей і репортажів і ніколи не одержував за них винагороди. Але це не значить, що всі інші статті чи дописи повинні бути безкоштовні. За добрі статті, чи репортажі треба платити. В дальшому підкреслив потребу висилання „Українського Тижневика" усім сенаторам, членам Конгресу і ґубернаторам.

Тарас Шмаґала піддержав пропозицію свого передбесідника, щоб висилати числа „Українського Тижневика" сенаторам, конгресменам і губернаторам. В „Українському Тижневику" є багато матеріялу, яким вони можуть користуватися при різних нагодах. Для цього не повинно бути ніяких ощадностей, а навпаки, ці кошти повинні бути включені до бюджету.

Зенон Снилик дораджував, щоб при внесенні зажалень до пошти з приводу злої достави „Свободи" і „Українського Тижневика" користуватися висловом „дискримінація". Відносно скептичної настанови панів Шмаґали і Геврика щодо потреби української мови і появи українською мовою щоденника „Свобода" заявив, що практика і досвід століть наглядно доказали і доказують, що українська нація була, є і залишиться невмірущою і він свято вірить в її невмирущість.

На тому закрито ранню сесію — год. 12-та полудня.

Середа, 10-го червня 1987 р.
Пополуднева сесія — год. 2:00 по пол.

Перед відкриттям сесії, інж. Степан Куропась дав короткі інформації про бенкет що, згідно з довголітньою традицією, відбудеться в четвер, 11-го червня 1987 р. у вечірніх годинах.

Д-р Іван Флис відкрив сесію і привітав та представив присутнім професора Гарвардського Університету д-ра Омеляна Пріцака та представників Крайового Комітету Гарвардського Проєкту, його голову д-ра Степана Вороха, та членів Комітету Богдана Робака, інж. Дам'яна Кордубу і інж. Івана Хамуляка. Проф. О. Пріцак подав інформації про Гарвардський проєкт у 1,000-ліття Християнства на Україні і висловив свою подяку Українському Народному Союзові за матеріяльну і моральну підтримку, як теж його пресовим органам „Свободі" і „Українському Тижневику" за популяризацію цього проєкту.

Пополудневу сесію закінчено о год. 5-ій по пол.

Четвер, 11-го червня 1987 р.
Рання сесія — год. 10:15 рано

Д-р Іван Флис відкрив наради і попросив до звітування голови поодиноких Комісій.

12. ЗВІТ КОМІСІЙ ТА СХВАЛЕННЯ РЕЗОЛЮЦІЙ І РЕКОМЕНДАЦІЙ

СТИПЕНДІЙНА КОМІСІЯ:

Володимир Сохан подав звіт Стипендійної Комісії.

Засідання Степендійної Комісії Українського Народного Союзу відбулося в неділю, 7-го червня 1987 в залі бібліотеки Союзівки.

В засіданні взяли участь: д-р Іван Флис, д-р Мирон Куропась, мгр Іван Геврик, Ґльорія Пашен, Володимир Сохан, Уляна Дячук, інж. Анатолій Дорошенко, Василь Пастушок, проф. Тарас Шмаґала і ред. Зенон Снилик.

Засідання відкрив і ним проводив д-р Іван Флис, секретарював Володимир Сохан, а Уляна Дячук реферували поодинокі аплікації студентів на підставі виготовленого на компюторі списка аплікантів із основними даними про кожного з них, як також їх клясифікацією на підставі фінансової потреби, оцінок навчання, ділянок студій та активности аплікантів в українській громаді.

Разом розглянено 260 аплікацій і на їх підставі запропоновано приділ 237 стипендій на загальну суму $115,450. Відкинено 23 аплікації з огляду на брак прилог про фінансовий стан аплікантів, чи їхніх батьків, брак оцінок навчання і брак фінансової потреби, тобто високі заробітки батьків аплікантів.

Пропонований розподіл стипендій за сумами стипендій ось такий:

4 по $2,000	$ 8,000
1 на 1,600	1,600
3 по 1,500	4,500
23 по 1,000	23,000
12 по 800	9,600
1 на 750	750
5 по 700	3,500
4 по 600	2,400
47 по 500	23,500
25 по 400	10,000
65 по 300	19,500
44 по 200	8,800
3 по 100	300
Разом 237 стипендій	**на $115,450**

Стипендійна Комісія Українського Народного Союзу пропонує Головному Урядові наступний розподіл стипендій до затвердження:

Відділ ч.	Ім'я і прізвище	Сума стип.
346	Олег Маглай (Стип. ім. Р. Слободяна)	2,000
247	Василь Шеремета (Стип. ім. Йосипа Волка)	2,000
88	Наталія Федущак (Стип. ім. ред. Антона Драгана)	2,000
434	Марія Дольницька (Стип. ім. Богдана Зорича)	1,500
452	Тома Вотсон (UNA Excellence Award)	2,000
119	Павло Нахім	1,600
287	Володимир Гончарик	1,500
240	Іван Шубин	1,500
437	Ігор Бабюк	1,000
86	Любимира Оксана Бардиґула	1,000
147	Катерина Бохнак	1,000
242	Таня Чабан	1,000
47	Моніка Циган	1,000
137	Іван Даше	1,000
25	Христина Демкович	1,000
39	Ярослава Дупляк	1,000
222	Люба Ґабур	1,000
489	Аполлон Григорович	1,000
241	Теодор Клован	1,000
423	Марта Кокорудз	1,000
183	Леся Мельник	1,000
216	Юрій Поритко	1,000
45	Іван Пришляк	1,000
120	Мирон Сенчишак	1,000
120	Петро Сенчишак	1,000
222	Ярослав Сидір	1,000
174	Андрій Томків	1,000
103	Уляна Тишинська	1,000
47	Михайло Валхопський	1,000
21	Зенон Василів	1,000
285	Василь Шевелій	1,000
86	Рома Бардиґула	800
361	Марія Хамуляк	800
156	Марко Ціхановський	800
424	Наталія Дмитришин	800
305	Трейсі Данлеп	800
206	Юліянна Джансон	800
327	Мотря Мак	800
414	Омелян Марків	800
153	Володимир Матиєвич	800
485	Люба Новаковська	800
163	Марія Паласюк	800
164	Лорі Сієко (Січко)	800
242	Ґері Андрусишин	750
346	Софія Ільчишин	700
171	Соня Решітник	700
307	Наталка Слабий	700
307	Стефанія Слабий	700
371	Марко Смішкевич	700
423	Наталія Кокорудз	600
116	Юрій Мізюк	600
240	Іван Тимків	600
287	Андрій Вовк	600
374	Марта Бачинська	500
307	Володимир Бачинський	500
125	Христина Баранська	500
34	Тамара Блонарович	500
47	Ренді Бохняк	500
230	Діяна Боровицька	500
360	Петрішія Бурий	500
361	Анна Хамуляк	500
5	Анастазія Хоманчук	500
457	Лідія Чорний	500
230	Мішел Деметра	500
424	Ляна Дмитришин	500
484	Надія Фалінська	500
484	Наталія Фалінська	500
147	Ненсі Федорак	500
217	Уляна Ґрасман	500
47	Стейсі Ґулич	500
88	Юрій Ганкевич	500
39	Іван Гвозда	500
484	Таня Ярмак	500
59	Олександер Катречко	500
484	Синтія Кібюк	500
328	Дарія Ковч	500
20	Марта Куропась	500
163	Зенон Курилець	500
22	Леся Леонартович	500
484	Михайло Ликтей	500
368	Донна Максимович	500
171	Ольга Малиновська	500
163	Марко Манько	500
70	Микола Матейко	500
217	Юрій Мельник	500
88/361	Степан Медвідь	500
47	Раджер Морикан	500
66	Бонні Найтінґейл	500
342	Степан Палига	500
216	Андрея Поритко	500
39	Анна Прибила	500
39	Богдан Прибила	500
194	Оксана Оленин	500
360	Михайло Самотовка	500
163	Ольга Слотюк	500
348	Михайло Стецевич	500
240	Михайло Шубин	500
174	Марта Томків	500
240	Катерина Тимків	500
37	Володимир Завійський	500
103	Гайді Бурак	400
224	Сузанна Ірха	400
277	Петро Ґлух	400
307	Аня Ґрент	400
9	Михайло Ґріф	400
9	Едвард Ґріф	400
88	Маріянна Гаврилюк	400
88	Наталія Гаврилюк	400
301	Наталія Яреско	400
231	Ліза Кізюк	400
360	Борис Коссовський	400
94	Ксеня Козак	400
360	Тамара Коритко	400
39	Аніза Кравс	400
182	Петро Матіяшек	400
445	Наталія Михайлишин	400
83	Таня Осідач	400
83	Роман Осідач	400
88	Елла Починок	400
120	Теодор Пушак	400
277	Жанна Розвадовська	400
57	Михайло Савків мол.	400
13	Діяна Шевчук	400
379	Ярослава Ступень	400
422	Наталія Суфлер	400
200	Ірена Івасишин-Андреадіс	300
86	Богдан Бардиґула	300
127	Давид Біловус	300
182	Сильвія Білобран	300
13	Олександер Боднар	300
42	Ніколе М. Брезнак	300
214	Марія Бренич	300
254	Іванна Бучко	300
259	Юлія Чіко	300
172	Іван Цюрпіта	300
285	Ніна Денисенко	300
360	Мирон Депутат	300
307	Христина Дідюк	300
307	Марія Дідюк	300
9	Петро Драович	300
281	Микола Дворський	300
387	Скат Ферріґно	300
383	Емі Фіґа	300
316	Ярослав Ґалуґа	300
316	Марта Ґалуґа	300
5	Христина Гевко	300
205	Петруся Гованська	300
94	Наталія Іваницька	300
340	Марія Якобчук	300
120	Ліза Кармазин	300
59	Христина Катречко	300
221	Іван Карачевський	300
352	Андрій Коцюба	300
352	Евген Коцюба	300
353	Ліліяна Котис	300
39	Таня Кравс	300
434	Тарас Куліш	300
20	Адріян Куропась	300
283	Донна Латанишин	300
283	Марія Латанишин	300
194	Наталія Литвин	300
16	Іван Лучків	300
230	Келлі Лінч	300
88	Ненсі Медвідь	300
328	Марія Мельникович	300
237	Василь Волк Михальцевич	300
5	Михайло Микитин	300
9	Іван Нарадко	300
9	Річард Нарадко	300
347	Джейн Паранич	300
445	Олександра Павловська	300
5	Олена Підгорецька	300
5	Ігор Підгорецький	300
432	Таня Плавущак	300
120	Дженіс Пудик	300
259	Дженні Раєн	300
103	Реґіна Салядіно	300
375	Соня Сеньковська	300
13	Йосип Шевчук	300
13	Петро Шевчук	300
235	Лін Спак (Шпак)	300
47	Маріян Срока	300
259	Едвін Салліван	300
39	Марко Сидорович	300
39	Роксана Сидорович	300
360	Петро Тютюнник	300
368	Катерина Виснинська	300
242	Катерина Еґер	300
441	Лінда Заневич	300
349	Лідія Жук	300
214	Богдан Базилевський	200
214	Христина Базилевська	200
360	Рената Бейґер	200
360	Роман Боднарський	200
349	Тамара Катромбон	200
437	Таня Хвесік	200
347	Джеймс Клем	200
347	Синтія Командер	200
230	Михайло Деметра	200
238	Олександра Діяк	200
9	Катерина Драович	200
37	Памела Ґедман	200
39	Михайло Гол	200
301	Іван Яреско	200
183	Олександер Яровий	200
20	Христина Качан	200
120	Христина Кармазин	200
407	Павло Корчинський	200
360	Марко Коритко	200
209	Олександра Кушнір	200
489	Муслім Ліка	200
209	Керен Матлаґа	200
209	Роман Матлаґа	200
455	Аріядна Ничка	200
292	Джейн Орлик	200
292	Юліянна Орлик	200
127	Наталка Паславська	200
283	Анна Пінчак	200
353	Христина Ратич	200
353	Надія Ратич	200
353	Роман Ратич	200
276	Михайло Ріпе	200
445	Роман Розумний	200
88	Петро Савицький	200
88	Ліда Савчак	200
422	Давид Семброт	200
242	Юрій Шимко	200
40	Арета Шпон	200
276	Лорі Симко	200
177	Яр П. Сміт	200
174	Марта Стефанюк	200
15	Сузанна Сурмай	200
403	Сузанна Тісіот	200
47	Катерина Він	200
327	Марта Подолюк	100
276	Ліза Шарп	100
407	Наталія Стецура	100

Головний Уряд схвалив одноглосно запропонований Стипендійною Комісією розподіл стипендій.

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

Головний Уряд Українського Народного Союзу, зібраний на своїх річних нарадах на Союзівці в тижні від 8-го до 12-го червня 1987 р.:

1. Шле як завжди свій братський привіт українському народові під совєтською займанщиною, що в останньому році поруч своєї невтомної боротьби за свою національну самобутність зазнав новий незміряний своїми наслідками удар із найбільшою атомовою катастрофою, яка мала місце саме у серці України. Глибоко співчуваючи своїм братам, що потерпіли від вибуху в атомовій станції Чорнобиль, Головний Уряд УНС закликає всіх своїх членів продовжувати і пожвавлювати свою активну участь в усіх акціях скерованих на допомогу українському народові на його віковічних землях.

2. Вітає в пошані ієрархів наших Церков та проводи наших церковних об'єднань, вітає нашу світову громадську надбудову та наші крайові централі, вітає проводи і членів наших крайових і місцевих харитативних, наукових, молодечих, жіночих, економічних та всіх інших установ і закликає всіх своїх членів активно включитися в усі їхні акції ведені для добра нашої громади і нашого народу.

3. Головний Уряд УНС йдучи за закликом ієрархів наших Церков та проводів наших релігійних об'єднань і Крайових Комітетів відзначування 1000-річчя Християнства України закликає всіх своїх членів активно взяти участь у підготові і переведенні найгіднішого відзначення події у 1988 році.

Ці привітання відчитав голова резолюційної Комісії ред. Зенон Снилик. Прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

1. Поробити всі заходи, щоби при помочі секретарів Америки й Канади було придбаних під час року 2,000 нових членів, а других 2,000 нових членів повинно придбати в тому часі професійні організатори.

2. Заанґажувати голови активних Округ до праці на постах Окружних організаторів, що повинно бути допоміжним у виконанні квоти Відділів.

3. Відбути під час осінніх місяців організаційні наради в усіх Округах Америки й Канади получені з секретарсько-організаційним вишколом.

4. Продовжувати акцію „Союзових Клюбів", а саме:
Клюб П'ятдесятників (50-99 членів)
Клюб Заслужених Союзовців (25-49 членів)
Клюб Будівничих УНСоюзу (10-24 члени)
Клюб Відданих Союзовців (5-9 членів)

5. Продовжувати союзові оголошення на радіопередачах Америки й Канади.

6. Використати союзові фільми для пропагування доброго імени Українського Народного Союзу.

7. Продовжувати реґулярну появу „Союзової Трибуни".

8. Продовжувати уділювання грошових нагород градуантам шкіл українознавства, як Америка так і Канади.

9. Поробити всі заходи, щоби при помочі впровадженої компюторської системи своєчасно виплачувати секретарську квартальну винагороду за збирання вкладок.

10. Вести закладання нових Відділів на нових поселеннях наших громадян.

11. Екзекутивний Комітет повинен без проволоки приготовити проєкт статутового оформлення окружних комітетів, згідно резолюцій 31-шої Конвенції.

12. Розпочати збирання відповідних матеріялів для історії (пропам'ятної книги) з нагоди 100-ліття Батька Союзу.

13. У зв'язку з світлим Ювілеєм 1000-річчя Християнства в Україні, закликаємо всіх урядовців Управ Відділів і Округ Америки й Канади активно співпрацювати з місцевими Комітетами.

14. Організаційна Комісія одобрює акцію Екзекутивного Комітету в напрямі розбудови УНСоюзу при помочі професійних організаторів, але Екзекутивний Комітет повинен задзалегідь устійнити їхній плян праці в терені, а головно накреслити плян співпраці з секретарями Відділів.

15. Установити вимогу праці професійним організаторам щодо кількости придбання нових членів, та родів кляс забезпечення тих членів.

16. Підвищити на піввідсотка винагороду секретарям за збирання членських вкладок та полагоджування союзових справ.

Пропозицію резолюцій відчитав Степан Гавриш. Василь Дідюк піддержав пропозицію — резолюції прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЖІНОЧОЇ КОМІСІЇ

Жіноча Комісія Головного Уряду УНС схвалила наступні рекомендації для Екзекутиви УНС:

1. Заохотити всіх членів УНС взяти активну участь у плянуванні і переведенні відзначування 1000-річчя Християнства в Україні.

2. Постійно пригадувати жінкам, щоб дбали про своїх дітей, внуків і усіх членів родини, забезпечуючи їх в УНСоюзі, та використовували матеріяли УНС, стипендії і дитячі табори на Союзівці.

3. Пригадати Відділам УНС організувати і брати участь у відзначуванні річниці трагедії в Чорнобилі і її жертв і запрошувати засоби масової інформації на всі такі відзначування.

4. Заохочувати Відділи відродити братську діяльність і збільшити опіку над сиротами, вдовами й убогими.

5. Давати стипендії для потребуючих дітей у віці 7-11 років на їхнє перебування на літніх таборах Союзівки.

6. Пригадати секретарям Відділів, щоб подавали імена та адреси потребуючих дітей, щоб їм можна було посилати безплатно дитячий журнал „Веселка".

7. Рівночасно старатися про подання імен та адрес студентів середніх шкіл і коледжів, щоб їм можна було післати дарові числа „Українського Тижневика".

8. Піддержувати Комітет Оборони Української Спадщини морально і матеріяльно, так, як це було в минулому.

Пропозицію рекомендацій Жіночої Комісії подала Ґльорія Пашен. Її піддержав Леонід Філь — пропозицію прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ МОЛОДІ

Головний Уряд рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові:

1. З огляду на те, що в 1988 році припадає 1000-річчя Християнства в Україні — важлива річниця в історії українського народу, Головний Уряд закликає усіх членів УНСоюзу, зокрема молодих професіоналістів, активно включитися в усі всенародні та місцеві святкування 1000-річчя.

2. Рекомендується продовжити моральну і матеріяльну допомогу молоді, студентам і організаціям молодих професіоналістів на науковому, культурному, спортовому і братському полі як також вживати для цього Союзівку, „Український Тижневик" і „Свободу".

3. Відділ Братської Діяльности УНС повинен нав'язати зв'язки з молодечими українськими організаціями, що мають більшу кількість членів у віці 25-45 років, дістати їхні адреси і заохочувати їх до участі у тих імпрезах, що їх спонзорує УНС саме для тих вікових груп. Зокрема Відділ Братської Діяльности в порозумінні з Комісією Молоді повинен заплянувати більшу кількість товариських кінців тижня на Союзівці, присвячених пропаґанді членства в УНСоюзі.

4. Заплянувати використання перепису населення із 1980 року для зідентифікування характеру українців Америки у віці від 25 до 45 років (включаючи їх соціяльно

економічний стан і географічне розміщення).

5. Уложити програму повних стипендій на чотири роки для студентів, які студіюють журналістику або торговельну адміністрацію з вимогою, щоб стипендисти працювали для УНС впродовж двох років після закінчення студій.

6. Інформувати учасників культурних і спортових таборів, які влаштовує УНС про всі можливості, які дає УНС, і про цілу його діяльність.

Пропозицію рекомендацій відчитав Александер Худолій. Його піддержали Андрій Кейбіда і д-р М. Куропась. Рекомендації прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЇ КОМІСІЇ СЕНЬЙОРІВ

1. Комісія є стурбована заявою знавців побудови приміщень для сеньйорів УНСоюзу.

2. Комісія просить розглянути ще раз оригінальний плян і покликати нових експертів, щоб мати другу опінію щодо побудови тих приміщень.

3. Комісія уважає, що попереднє рішення Екзекутиви УНС заперестати впродовж наступних двох років цікавитися проектом, було помилкове.

4. Комісія стверджує, що вже минув один рік від цього рішення і Екзекутива повинна діяти негайно, щоб знайти задовільну розв'язку в цій справі.

5. Комісія уважає, що навіть сума 100,000 долярів на приготування площі під будову приміщень для сеньйорів не повинна бути перешкодою для їхньої побудови.

Резолюції Комісії відчитав інж. Степан Куропась і дав пропозицію їх прийняти. Його піддержали мгр І. Геврик і А. Джула. Резолюції прийнято одноголосно.

11. РОЗГЛЯД КОНВЕНЦІЙНОЇ РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ КАНАДИ

РЕЗОЛЮЦІЇ КАНАДСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

Згідно зі зміною статті 3, точка 32, параграф 5 статуту УНС, затвердженою 31-ою Конвенцією Українського Народного Союзу, Комісія Канадських Справ пропонує:

1. Щоб Канадське Представництво складалося з усіх канадських членів Головного Уряду.

2. Щоб правильник Канадського Представництва, який має бути виготовлений в найближчому часі, був співзвучний зі законом для неприбуткових корпорацій стейту Ню Джерзі, зі статутом УНС і рішеннями його Конвенцій.

3. Правильник має взяти до уваги і включити резолюції та рекомендації усіх попередніх конвенцій, які торкаються Канади, зокрема має взяти до уваги, що слідує:

а) Бюро предствництва

б) Бюджет

в) Канадське банкове конто

г) Підписувати чеки цього конта мають затруднені у Головній Канцелярії члени Головного Екзекутивного Комітету і це у відношенні двох із трьох підписів.

4. Комісія у своїй діяльності має дотримуватися рішень Конвенцій, статуту УНСоюзу, рішень Головного Уряду УНС, Головного Екзекутивного Комітету і законів для неприбуткових організацій стейту Ню Джерзі.

Резолюцію Канадського Представництва зреферував д-р Нестор Олесницький. Він подав пропозицію її прийняти. Її піддержали мгр І. Геврик і В. Квас. Резолюцію прийнято одноголосно.

Мгр Іван Геврик передав головному предсідникові 5 аплікацій нових членів.

РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВІ ЗАКУПУ ДОМУ УНС В КАНАДІ

Вирішити, щоб резолюції Спеціяльної наради Головного Уряду 4-го жовтня 1986 року змінити в цей спосіб:

1. Залишити як було

2. Залишити як було

3. Залишити як було

4. Змінити зовсім як слідує: Канадське Представництво УНС має повідомити Головний Екзекутивний Комітет коли знайде і підбере відповідний об'єкт дому для купівлі або винайму, який був би відповідний для цілей Бюра УНС. Екзекутива УНС має, так скоро як лише можливо переглянути пропонований будинок і його користі для УНС, згідно із законами стейту Ню Джерзі і статутом УНС. Якщо все є згідне, Екзекутива УНС має уповноважити Канадське Представництво закупити вибраний об'єкт без повідомлення членів Головного Уряду. Канадському Представництву враз із Екзекутивою надається право поробити легальні потрібні і корисні рішення в цій справі.

5. Змінити зовсім як слідує: На нарадах Головного Уряду, які будуть перші після того, як закупиться дім в Канаді, слід подати точний звіт про переведення закупу, чи винайму.

6. Залишити як було.

Пропозицію резолюції подав д-р Нестор Олесницький. Піддержав мгр І. Геврик і В. Квас. Резолюцію прийнято одноголосно.

На цьому закрито наради о год. 11-ій перед полуднем.

П'ятниця, 12-го червня, 1987 р.
Рання сесія — год. 9:15 рано.

Д-р Іван Флис відкрив сесію і нею проводив. Попросив, щоб голови поодиноких Комісій продовжували звітування.

РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВІ КОМІСІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ

1. Рішено продовжити ще на один рік працю Комісії Оборони Української Спадщини, найти приміщення для Бюра УНСоюзу у Вашінгтоні та підшукати людину для праці Комісії і Бюра.

2. Рішено згідно з ранішою рекомендацією Головної Контрольної Комісії піднайти історика-науковця високого рівня для написання англійською мовою наукової праці про Україну й українців в часі Другої світової війни.

Резолюцію подав Тарас Максимович. Його піддержав Василь Пастушок. Резолюцію прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ СПОРТОВОЇ КОМІСІЇ

Доручити новому Координаторові Братської Діяльности, щоб він перебрав також обов'язки спортового директора УНС і співпрацював з місцевими Відділами УНС в організуванні і спонсорованні спортових змагань.

2. Повинна бути виготовлена повна листа видатків на спортову діяльність і представлена Спортовій Комісії на початку річних нарад, щоб вона могла поробити відповідні рішення і представити реалістичний бюджет

3. На 1987/88 Спортова Комісія представляє бюджет у сумі 12,000 долярів.

4. Заохочувати Округи УНС до влаштовування спортових змагань між поодинокими Відділами у таких компетиціях, як шахи, брідж, настільний теніс і беґеммон

5. Доручається усім Відділам УНС активно підтримати річні змагання у гольфі, що відбудуться 10-11 липня 1987 р. у Кеймбрідж, Па.

Пропозицію рекомендацій подала Ґльорія Пашен. Піддержали В. Дідюк, мгр І. Геврик.

РЕЗОЛЮЦІЇ ВИХОВНО-ДОСЛІДЧОЇ КОМІСІЇ

1. Щоб Головний Уряд застосував резолюцію попередньої Конвенції УНС, в якій говориться про статистичні вивчення вікової групи 25-40 для пізнання, як найкраще УНС може розробити та застосувати продаж забезпечень між членами цієї вікової групи.

2. Щоб Комісія Оборони Української Спадщини при УНС продовжувала вживати усі свої заходи для поширювання матеріялів про голод, що їх видав УНС, та включення їх у програми шкіл цілої Північної Америки.

Резолюції подав д-р Мирон Куропась. Його піддержали Т. Максимович і А. Худолій. Резолюції прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЇ КОМІСІЇ СОЮЗІВКИ

1. Перевести діловодство на Союзівці на компюторську систему.

2. Розглянути можливість побудови більше кімнат і більшої їдальні та піднайти готелевого експерта, який зробив би плян розбудови Союзівки на майбутнє.

3. Заохочувати молодь, щоб переводила свої з'їзди чи товариські зустрічі і програми на Союзівці.

4. Поширити реклямy Союзівки поміж членами УНС і цілим українським громадянством.

Резолюції відчитав і їх запропонував Володимир Квас. Його піддержали В. Пастушок і В. Дідюк. Резолюції прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЯ У СПРАВІ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"

Головний Уряд УНСоюзу доручає Екзекутиві УНС негайно висилати кожного тижня примірники „Українського Тижневака" до всіх членів Палати Репрезентантів та Сенату.

Резолюцію запропонував Тарас Шмагала. Піддержав А. Кейбіда.

Резолюцію прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЯ У СПРАВІ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"

Головний Уряд УНСоюзу доручає Екзекутиві УНС висилати безплатно кожного тижня „Український Тижневик" українським приятелям в уряді Канади та серед членів канадського парляменту.

Резолюцію подав мгр Іван Геврик. Піддержали А. Кейбіда та Т. Шмагала.

Резолюцію прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЯ У СПРАВІ „НЕШЕНАЛ ДЖЕОҐРАФІК"

Головний Уряд УНСоюзу рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові УНС, щоб з допомогою Комісії Оборони Української Спадщини до шістьох тижнів вислати усім членам Конгресу, ґубернаторам і передовим американським журналістам копії травневого числа „Нешенал Джеоґрафік" з відповідним супровідним листом. Рівночасно доручається закупити відповідну кількість копій цього числа журналу та проголосити це у „Свободі" і „Українському Тижневику", щоб члени мали змогу його набути.

Рекомендацію запропонував Евген Іванців. Піддержав д-р Н. Олесницький.

Рекомендацію прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС.

1. Скоротити річні наради Головного Уряду УНС до трьох днів у травні, за виїмком праць Стипендійної Комісії.

2. Наради повинні розпочатися в п'ятницю о год. 9-ій рано молитвою, привітанням і заввагами не довшими, як 20 хвилин і предсідник має подати таку програму:

а) Порядок нарад має бути розісланий усім членам Головного Уряду УНС два тижні перед нарадами. Завваги до нього мають бути подані на письмі перед початком нарад, а якщо таких завваг не буде, програма проходить як була представлена.

б) На нарадах працюють комісії, такі як попереднього року, за виїмком перших річних нарад після конвенції.

в) Усі звіти членів Головного Уряду мають бути предложені на письмі три тижні перед нарадами. Після того не можна робити усних додатків. Дискусія над звітами і відповіді на запити мають бути обмежені предсідником і так короткі, як це лиш можливо.

г) Усі інші справи мають проходити так справно і швидко, як лише можливо. Пояснення, чи звіти до поодиноких точок нарад повинні бути подані, як лише можливо, враз із програмою. Завваги і питання до них мають бути відповідно короткі. Представлення кожної окремої справи із порядку нарад не може забирати більше, як 1.5 год., хіба що є поважна причина продовжити цей означений час.

д) Ніякий член Головного Уряду, за виїмком членів Екзекутиви УНС, не може бути членом більше як 3-ох комісій. Комісії мають мати наради у вечірніх годинах, хіба що предсідник вирішить інакше.

е) Наради Головного Уряду повинні закічнитися в неділю вечером, хіба що члени переголосують продовжити їх у понеділок. Користі з триденних нарад є такі:

1. Економіка подорожей на кінець тижня
2. Скорочення непотрібної ширини і формату нарад.
3. Ощадність у часі вакацій для урядовців УНС.
4. Заохочення до

а) підготовки усіх звітів завчасно на письмі та до точного їх передумання

б) вможливлення членам Головного Уряду переглянути програму нарад і звіти перед нарадами і давати свої завваги перед нарадами

в) скорочення дискусій з уваги на скорочення днів нарад.

Резолюцію запропонував д-р Нестор Олесницький і її прийнято більшістю голосів — 3 здержалися.

ЗВІТ ФІНАНСОВОЇ КОМІСІЇ

Уляна Дячук подала звіт Комісії та відчитала список дотацій, які призначено для організацій. Список залучений.

Мгр Іван Геврик піддержав Уляну Дячук призначити подану суму дотацій вичисленим організаціям.

Тарас Шмагала також піддержав пропозицію Уляни Дячук дати дотації поданим у списку організаціям.

Внесок прийнято великою більшістю голосів. Проти 4 голоси

13. ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Уляна Дячук подала і з'ясувала присутнім бюджет УНС на 1987-ий рік на загальну суму $11,010,500.

Тарас Шмагала запропонував підвищити платню зайнятих у Головній Канцелярії членів Екзекутиви до висоти

Головний предсідник	$ 52,000 плюс $ 3,000 видатки річно
Головний секретар	48,000 плюс 2,000 видатки річно
Головний касир	48,000 плюс 2,000 видатки річно

Д-р Іван Флис передав на час дискусії провід засіданням **д-рові Миронові Куропасеві.**

Після вичерпної дискусії, внесок Т. Шмагали затвердити та схвалити підвишки платень зайнятих у Головній Канцелярії членів Екзекутиви, піддержали: мгр Іван Геврик, Тарас Максимович, Леонід Філь і д-р Нестор Олесницький.

Запропонований бюджет на 1987-ий рік та підвишки платень схвалено більшістю голосів — один здержався.

14. РІЗНЕ (ВНЕСКИ ТА УХВАЛИ)

Тарас Шмагала сказав, що згідно зі статутом УНС, Головний Уряд УНСоюзу повинен вибрати після останньої Конвенції головного редактора офіціозу УНСоюзу „Свобода". З огляду на те, він номінував Зенона Снилика, дотеперішнього редактора „Свободи" на її головного редактора. Його платню має устійнити Головний Екзекутивний Комітет УНС.

Номінацію піддержали мгр І. Геврик і А. Кейбіда.

Всі голосували за номінацією.

Д-р Мирон Куропась погратулював ред. З. Сниликові за одноголосний вибір його на пост головного редактора „Свободи" — пост який він виконує вже на протязі довгих років.

Уляна Дячук сказала, що згідно з вимогами забезпеченевого уряду, всі члени Екзекутиви, як теж чолові працівники УНС мусять піднисувати раз на рік „конфлікт оф інтерест стейтмент". Заявила, що всі члени Екзекутиви, головний редкатор, управитель Союзівки, управитель будинку УНСоюзу, кожного року підписують такий „стейтмент". Своїм підписом вони стверджують, що вони в нічому не перешкоджають праці УНСоюзу, ані не діють на шкоду Українському Народному Союзові.

Тарас Максимович запитався, чи всі ті панове з Комісії Гарвардського проекту, які взяли участь у зустрічі з Головним Урядом УНС, є членом Українського Народного Союзу.

Володимир Сохан відповів, що всі вони є членами УНСоюзу.

Володимир Квас заявив, що комісія експертів знайшла, що на землі, закупленій від НТШ є подостатком води, що може стати в пригоді Союзівці, та значно підносить вартість цієї землі.

15. ЗАКРИТТЯ НАРАД

Д-р Мирон Куропась який проводив нарадами, склав подяку Управі Союзівки за те, що всі члени Головного Уряду мали гарне приміщення і харчування.

В дальшому, він попросив присутніх заспівати „Многая Літа" головному предсідникові д-рові І. Флисові.

Поставши з місць, всі присутні відспівали „Многая Літа".

Д-р Іван Флис подякував усім, що присвятили останній тиждень справам УНСоюзу. Сказав, що він є переконаний в тому, що всі ухвали, які були прийняті на згаданих нарадах, принесуть користь для УНСоюзу, його членів, української громади і української справи. Члени Головного Уряду повинні бути вдоволені тим, що саме вони були у проводі УНС в тому часі, коли запали такі важливі зміни і рішення. Члени Головного Уряду повинні вияснити членам УНСоюзу ті зміни і їх пропаґувати, бо вони були зроблені для добра УНСоюзу. Відносно підвишки платень для працюючих членів Екзекутиви сказав, що це заохотить молодих людей працювати для УНСоюзу. Резолюція в справі скорочення наради Головного Уряду до трьох днів є дуже корисна. Вона може причинитися до того, що й час конвенцій може бути скорочений.

Подякував адвокатові Н. Олесницькому за його допомогу в переведенні й прийнятті канадської резолюції, як теж за інші резолюції усім головам і членам Комісій. Рішення, які прийнято є далекойдучі. Вони принесуть скорше, чи пізніше користі Українському Народному Союзові. Ще раз подякував усім за участь в нарадах і попросив відспівати гимн „Ще не вмерла Україна".

Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено наради Головного Уряду Українського Народного Союзу о год. 12-ій полудня.

Володимир Сохан
головний секретар

Загальні збори 399-го Відділу УНС „Леви" в Чикаґо

Загальні збори відбулися в неділю, 31-го січня ц.р. в домівці „Левів". Присутніх було 26 осіб.

Голова Відділу Ярослав Баторфальви відкрив збори, привітав присутніх, а між ними голову УАСТ „Леви" Івана Полюховича та п'ятьох присутніх колишніх голів УАСТ „Леви". Привітав рівнож голову Округи УНС Михайла Ольшанського, секретаря інж. Миколу Чемеринського та голову 423-го Відділу УНС Юліяна Юринця. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членів в останньому році: сл. п. д-р Ілля Мула - колишній голова Відділу, сл. п. Іван Сенюта, сл. п. Остап Качор та сл. п. Володимир Щебивлок — активний член Відділу. На предсідника зборів, згідно із традицією, вибрано М. Ольшанського, на секретаря д-ра Маріяна Панчишина. Докладний звіт попередніх зборів, що його відчитав секретар, прийнято без змін. За цілу управу звітував секретар Роман Б. Припхан. У звітовому році прибутки Відділу виносили 17,083.70 дол., видатки 16,442.83 дол., залишилось сальдо в сумі 640.87 дол. В тім розчисленні зібрано і вислано до каси УНС 16,148.03 дол.

У звітовому році секретар приєднав 6 членів, забезпечених на суму 13,000 дол., а окружний організатор Степан Богач — 4 члени на суму 12,000 дол. В тому числі вибуло 13 членів, один помер, 4 згрошовили, а 8 виплатили свої поліси. Пересічний стан Відділу — 212 членів. Секретар, крім своїх секретарських справ, займався також відновленням міських і стейтових дозволів на продаж алькогольних напоїв та гри в білярд, бо бара є зареєстрована на 399 Відділ. Бару провадить УАСТ „Леви", Відділ не є в ній заанґажований фінансово.

Члени Управи брали участь у двох сходинах Округи та в загальних зборах Округи з участю головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, на яких секретаря вибрано заступником голови Округи, інж. Миколу Чемеринського англомовним секретарем, а Зенона Дзядика — членом контрольної комісії. Секретар був предсідником тих зборів.

Рівнож кількох членів Відділу взяло участь у секретарському семінарі, на якому члени Головного Уряду головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан та головний касир Уляна Дячух доповідали про нові поліси. За старанням секретаря УАСТ-во „Леви" одержало від УНС дотацію в сумі 350 дол. Голова Контрольної Комісії ствердив взірцеве ведення книг та дав пропозицію на уділення абсолюторії уступаючій Управі із признанням. Тому що ніхто не брав голосу в дискусії над звітами, збори проголосували одноголосно абсолюторію уступаючій Управі із признанням. Голова Номінаційної Комісії Іван Печенюк зробив внесок, щоб перевибрати стару управу, що збори одобрили. Склад Управи: голова Ярослав Баторфальви, заступник голови Василь Камінський, касир Р. Михалушко, фін. секр. Роман Б. Припхан, рек. секр. д-р Маріян Панчишин. Контрольна Комісія: голова Зенон Дзядик, члени Іван Печенюк та Ростислав Маркевич. У внесках і запитах М. Ольшанський повідомив присутніх, що 12-го березня виступить у Чикаґо мистецький ансамбль із Бразилії і ми всі повинні помогти Громадському Комітетові, щоб гідно прийняти молодих артистів „Барвінку". Голова Відділу Ярослав Баторфальви подякував в імени управи Відділу за перевибір, закрив збори і попросив присутніх на перекуску.

Роман Б. Припхан
секретар

70 літ членом Українського Народного Союзу

Михайло Бабій

Юнак, якого бачимо на світлині, це 17-літній Михась Бабій, який прибув до берегів Америки у віці 16 літ у 1913 році. Таких молодих людей під час австрійської окупації завербовували на працю до Злучених Стейтів Америки. Молоді хлопці і дівчата тисячами еміґрували в Новий Світ, шукаючи кращої долі. Не знаючи англійської мови, вони сходились у різних уже в той час українських організаціях, там пізнавались, здружувались й закладали нові родинні гнізда.

Рік після приїзду до Америки молодий юнак Михайло Бабій вписався до оркестри „Запорізької Січі" і сьогодні з віддалі 74 літ бачимо його на знимці.

70 літ тому Михайло Бабій вписався в члени УНСоюзу і з перших днів читав „Свободу", яка була першим лучником між краєм і еміґрацією. „Свобода" дала нашим першим піонерам світогляд і розбудила національну свідомість та любов до свого народу і нації. Михайло Бабій досьогодні очолює 94-ий Відділ УНС на терені Дітройту з рядом відзначень і грамот, які зберігаються в Українському Народному Архіві-Музеї в Дітройті.

Рік 1917 створив Листопадовий Зрив. У Михася тривожно жаріло серце, він читав щоденно „Свободу", слідкуючи за подіями в Україні. Рік пізніше, маючи тоді 21 рік, вступив до американської армії, з думкою повернутися у рідний край в ряди українських збройних сил, щоб воювати за волю народу.

Це піонер, який під час польської окупації роками висилав допомогу на оборону політичних в'язнів, Рідну Школу і всякі освітні установи, які завдяки нашим братам в Америці могли вести політичну і виховну діяльність.

М. Бабій — довголітній член Українського Демократичного Клюбу, Товариства ім. Шашкевича, УККА, член місцевої католицької церкви і спонзор численних установ, в тому і спонзор Українського Народного Музею і Архівів на терені Дітройту.

Загальношанований і люблений Михайло Бабій пережив в Америці 13 президентів, починаючи від Вудров Вільсона. Він зберіг багато документації свого 75-літнього активного життя в Америці, які довгими роками передавав для збереження в Українському Народному Архіві, і з цього Архіву нотується цей нарис про піонера початків нашого століття.

Роман Даццо
куратор УНАМ

Успіхи Л. О. Бардиґули

Аеронавтичний університет Ембрі-Ріддл з успіхом закінчила молода українка з Ню Йорку, Любомира Оксана Бардиґула.

Ембрі-Ріддл аеронавтичний університет — це приватна інституція, в якій навчається біля 13,000 студентів у Дейтона Біч на Флориді, в Прес кот, Арізоні та відділах багатьох університетів у світі.

Л. О. Бардиґула закінчила Академію св. Юра в Ню Йорку 1983 року, а нещодавно отримала ступень бакалявра з аеронавтичної інженерії, була обрана віце президентом своєї ґрадуаційної кляси. Зразу після отримання диплому дістала інженерську працю у Дейтона Біч.

Святвечірня гостина 1-го Відділу СУА

Час Різдва — це сильні, зворушливі хвилини, які залишили ми за морем. Не вирвати нам тих радісних, чарівних моментів із серця і душі нашої. Вони за нами йдуть, з нами живуть і щороку в нас відживають. Тому 1-ий Відділ СУА в Ню Йорку щорічно приготовляє традиційну святвечірню гостину-просфору. До неї приготовляються і її приготовляють управа і члени. Зібралося нас близько ста осіб — гостей, приятелів і членів. Заповнилася домівка вщерть. Почувся запах традиційних страв і печива. Пишається калач на головному столі праці Анни Кривуцької, а встромлена в ньому свічка заблистіла ясним полум'ям — символ вифлеємської зірки. Закінчено приготування. Поважно-веселі лиця, щирі побажання в розмовах несуться з усіх сторін. Присутні займають місця. Хвилина святкова зворушлива. Відчуваються радість і сум, любов і туга. Бачу хату батьківську, рідних, синє, зорями ткане небо. Чую дзвінкий, веселий, повний радости дитячий голос, що сріблом розсипався по білому іскристому сніговому килимі, який небо для Бога-Сина постелило. Різдво! Радість для неба і землі! Радіймо дарами з небес.

Голова Л. Магун привітала присутніх словами „Христос раждається!". „Славіте Його!" відлуння принесло. Започатковано святкування колядою „Бог предвічний". Відтак йшли привітання, сердешні побажання кращої долі, в любові і згоді продовжувати працю. Дальший провід святкувань передала культосвітній референтці І. Мачай. Вступним словом „Різдвяний вертеп" вона започаткувала програму вечора. Відтак несеться колядка „Нова радість". Її відспівала маленька Сяся, чотирирічня доня Лариси і д-ра Осипа Гуринів. Діточий спів надав кольориту, чару давно минулого, а так милого нам гомону різдва в Україні. Потім відбулася вечеря з традиційних страв. Продовжувалася програма, переплітана колядуванням. Ведуча програмою заповідала кожну точку. Голова Округи Л. Ґой передала привіт і побажання від Округи Ню Йорк. Слідували привіти позамісцевих членів, побажання з подякою за матеріяльну допомогу з Бразилії, Арґентини і Польщі. Н. Мітрінга відчитала свій вірш „Ісусе Спасе, зоре Вифлеємська", що надав настрою в споминах. М. Михайлів прочитала „Свята ніч" Левицького. П. Сусь прочитала веселий жарт „Перепис на різдвяний калач". На закінчення Г. Серант вінширала, радісно закінчивши: „А ви чуйте, коляду готуйте".

І приготували щедру коляду. Н. Мітрінга передала вміло свій вірш „Новорічний привіт". Зворушливо минає час. Розмови, колядки сплітаються в одну радісну різдвяну мелодію. „Ще раз заколядуймо", — пропонує хтось. Колядуємо. А за вікном вуаль ночі накриває місто. Ніч кличе додому. Голова зі щирим тоном у голосі дякує всім за труд. Радісно зворушена, вона побажала успіхів здоров'я і радости у 1988 році. Заглядає вечір до вікна. Не спішаться залишати домівку. Бажають продовжити милі хвилини, спогади, дорогі серцю. Господарчі референтки Д. Кріль, О. Кузьмин, А. Кусьнірчук кінчають працю, домівка стихає.

Слід згадати, що все це приготували членки 1-го Відділу СУА. За це щира їм подяка!

Наталія Мітрінга

Стрічка з підготовою до першого св. Причастя

Група новачок і новаків з Пластової Станиці в Ню Йорку із сестричкою ст. пл. Меласею Соневицькою виконує пісні до стрічки для підготови до св. Причастя.

Ню Йорк (О. К.). — Українські матері, що мають дітей у початкових клясах постійно відчували брак якнайбільше приступного підготування дітвори до св. Сповіді і першого св. Причастя, яке вони могли б їм дати поруч із катехизацією.

Саме тому зібрався гурт матерей, членок 30-го Відділу Союзу Українок Америки в Йонкерсі, і за ініціятивою Христини Соневицької підготовляє тепер окрему магнітофонну стрічку з відповідним текстом, молитвами і піснями, що її зможуть діти слухати та при її помочі вивчати все, що потрібне їм знати до першого св. Причастя, а то й до вислухання Служби Божої. При тому діти можуть засвоїти собі наші церковні пісні і молитви мовою батьків та збагатити себе духово.

Щоб це було зрозуміле для дітей того віку, ініціяторки зорганізували групу новацтва з Пластової Станиці в Ню Йорку, що тепер вивчає відповідні релігійні пісні, які будуть внедовзі награні на стрічку. Крім пісень на стрічці будуть важливіші молитви та пояснення до заповідей Божих як і взагалі пояснення до св. Сповіді і св. Причастя.

Як далі пояснюють ініціяторки, одна частина стрічки буде награна лише в українській мові, а друга подає молитви в англійській і українській мовах, щоб деяким дітям, що ходять до американських католицьких шкіл, було легше зрозуміти. Також на цій стороні буде пояснення до українських релігійних пісень в англійській мові.

На наше запитання, як ця група жінок рішила перевести в життя такий задум, вони виясняють, що всі вони є або учительками шкіл українознавства або світличок, і самі мають дітей у віці підготови до першого св. Причастя. Вони уважають, що саме так широко прийнятий тепер спосіб стрічки може дуже дітям допомогти. „Ось , — кажуть вони, — ми всі постійно кудись возимо автом своїх дітей. Замість слухати музики „рак" чи чогось іншого, будемо мати нагоду вложити стрічку в апарат у авті і в цей спосіб дати дітям нагоду її слухати та з неї скористати.

Розуміється, що цей спосіб куди більше сприємливий для сьогоднішніх дітей, як вивчання з книжки, а в тому випадку з катехизму. Тому задум 30-го Відділу СУА щиро і незвичайно прихильно прийняв парох української католицької церкви св. Михаїла в Йонкерсі, о. шамб. Іван Свілер і його помічник о. Маріо Лазоскі, а підтримку обіцяли парох української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку о. Патрикій Пашак, ЧСВВ, і Сестра Вернарда із школи св. Юра.

Отож сподіємося, що ця незвичайна своїм змістом стрічка викличе широке зацікавлення серед української спільноти не лише в Ню Йорку, але й взагалі в ЗСА. Організаторки запевняють, що якщо буде вистачаюча скількість замовлень можна буде зробити також стрічку „персональну", тобто з ім'ям і призвіщем дитини, для якої вона призначена.

Замовляти можна її вже тепер в ціні 10 дол. із заплаченою посилкою на адресу: Mrs. Wira Berezowska 149 Farrington Ave, North Tarrytown, N. Y. 10591.

Ця стрічка це ще один скромний, але як важливий вклад української громади у відзначування 1000-річчя Християнства, який не промине безслідно.

ПОЛЬСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ уряд у Варшаві незадоволений становищем австралійського уряду, яке він зайняв у зв'язку з недопущенням на річну конференцію конфедерації міжнародних профспілок делегатів профспілки „Солідарність", забороненої урядом. Урядова газета „Трибуна Люду" з обуренням нап'ятнувала звернення прем'єр-міністра Роберта Гока і міністра закордонних справ Билла Гайдена і назвала їхні заяви „вмішуванням у внутрішні справи Польщі". У статті польської газети говориться, що запрошення до участи в конференції було прислане забороненій профспілці, тобто неіснуючій організації згідно із законом, і вже цей сам факт „треба вважати провокацією". „Трибуна Люду" критикує також австралійські профспілки, які погрожували припиненням достави електрики і води до забудувань польського консуляту.

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА І кореспонденти інформують, що в Панамі закриті майже усі банки на зарядження військової хунти, яка побоювалася, що населення, яке перебуває в стані переполоху перед фінансовою й економічною загрозою вибере з банків усі заощадження і держава опиниться перед господарською руїною. Як відомо, Панама — єдина центральноамериканська держава, яка не має власної валюти і користується американськими долярами. Тепер, на зарядження Державного департаменту усі банки здержали платничі розрахунки з Панамою, а усі вплати за переїзд панамським каналом ідуть на рахунок президента Еріка Артуро Девальє, щоб в такий спосіб змусити до резиґнації фактичного тамошнього диктатора ген. Антоніо Норієгу, торгівця наркотиками і близького приятеля кубинського диктатора Фіделя Кастра.

Українці в Арґентині матимуть свій цвинтар

Українська громада в Арґентині, хоч вона тепер доволі мала і розпорошена, старається реаґувати по своїх можливостях у всіх проблемах, що заторкують українських поселенців.

Такою проблемою стала тепер незвичайно актуальна справа одного українського цвинтаря, де б найшли гідний спокій тлінні останки усіх українців, без різниці віровизнань. Як відомо, в Арґентині, так як уже введено в деяких европейських країнах, з уваги на брак землі та місця тлінні останки померлих і похованих на публічних цвинтарях після чотирьох-п'яти років викопують, а кости складають до урн у відповідних сховках, а якщо родина вчасно не платить, тоді урни викидають.

Цей драконівський звичай спонукав українську громаду подумати про власний український цвинтар, на якому можна б хоронити своїх близьких за нашим традиційним звичаєм.

В тій цілі Фундація ім. Тараса Шевченка закупила відповідну земельну площу біля Буенос Айресу, на якій побудовано адміністративний будинок, де може жити сторож, і заложено фундаменти під каплицю, які посвятили католицький, православний і евагелистський священики в присутності представників арґентинського уряду та українських організацій.

Отже початок вже зроблено, але залишається викінчення ще каплички і залісення цвинтаря, для чого треба великих фондів, які скромній нашій громаді в Арґентині дуже важко зібрати.

Тому Фундація Т. Шевченка звертається до усіх українців у вільному світі допомогти їм у цьому завданні. В першу черґу Фундація надіється на зрозуміння і допомогу усіх тих, що раніше проживали в Арґентині та найкраще знають тамошні умовини життя. Це також важливе дді колишніх мешканців Арґентини з уваги на їх рідних, які поховані на різних цвинтарях і можуть бути перенесені на український цвинтар. В цій справі можна звертатися за інформаціями на адресу: Fundation Taras Schevchenko, Soler 5039, 1425 Buenos Aires, Argentina.

Усі грошові пожертви на побудову каплички слід висилати, з уваги на трудності виміни поодиноких чеків, на нежче подану адресу зі зазначенням, що це на будову каплиці на українському цвинтарі в Арґентині: Dr. George Kyshakevych, 5021 Bayard Str. Pittsburgh, Pa. 15213.

Н. Н.

УРЯДОВА РАДІОСТАНЦІЯ в Чаді повідомила, що лівійський диктатор Муаммар Каддафі знову шукає авантюри із сусідніми державами. У середу, 2-го березня, змоторизована військова частина у числі понад 2,000 вояків, перейшла кордон до Судану і зайняла деякі стратегічно важливі місцевості. В повідомленні сказано, що ця група приєдналась пізніше до більших лівійських частин, які перебувають у Судані вже віддавна. Уряд Чаду висловив надію, що Судан не дозволить перетворити його територію у військову базу Лівії для ведення агресивної війни проти Чаду. Тому, що пересунення лівійського війська на територію Судану являється поширенням договору, що його підписала Організація держав африканської єдности, Франція, протектор Чаду, почала ближче приглядатися до військових операцій Лівії. Прем'єр-міністер Франції Жак Шірак заявив кореспондентам, що Франція ніколи не погодиться на окупацію Чаду лівійськими військами.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ПРОІРАНСЬКІ терористи звільнили з полону двох шведських закладників Яна Стінінга і Вілліяма Йорґенсена. Перший закладник діставшись на волю виступив на пресовій конференції і розказав кореспондентам про страхіття, яке вони переживали в полоні і знущання, які застосовують терористи проти полонених. Звичайно терористи впорскують закладникам наркотики, після чого вони попадають в шал, дряпаються по стінах, дусять один одного, а слабші тратять притомність і в такому стані залишаються поки не відійде дія наркотика. „Ми кожного разу перед впоскненням наркотика прощалися зі собою і зі своїми родинами, бо ніхто з нас не знав чи переживе черговий експеримент", — заявив Стінінг.

П. Турула

ЧИ ПОЛЬЩІ ЗАГРОЖУЄ СОВЄТИЗАЦІЯ

II.

(Закінчення з 2-ої сторінки з попереднього числа)

М. Яжинський у статті „Вольносьць Свєцкіх" (у цій самій „Культурі") нарікає на те, що: „Нам грозить атомізація, почуття осамітнення і безнадійности... Як відомо, католицький клір в Польщі був усе у тісній співпраці з польським підпіллям, зокрема в часах активної діяльности „Солідарности" церква була всеціло на її услугах. Зі занепадом „Солідарности" польська Церква також переживає кризу. Зручними потягненнями режим під проводом Ярузельського зумів в значній мірі зневтралізувати клір. Церква дістала широкі автономні права, режим толерує католицькі видавництва, навчання релігії в школах, будови церков. Зустрічаємо навіть у дописах про тріюмфальні відвідини в минулому році Польщі Папою закиди про те, що служба порядку, назначена церквою разом з міліцією усувала патріотичні транспаренти „Солідарности".

У Польщі виринула афера з т.зв. рільничим фондом, під контролею церковної ієрархії. Американський Конґрес призначив на цей фонд кільканадцят мільйонову дотацію, але церковні власті частину цих грошей зужили на будову церков.

Прикра афера постала також у проводі „Солідарности". На її діяльність американський Конґрес призначив один мільйон дол., але провідник „Солідарности" Валенса, правдоподібно без згоди підпільного проводу, призначив ці гроші на добродійні цілі. Це викликало рішучий спротив і обурення підпільних організацій — складових частин цієї „Солідарности", бо дотація мала бути призначена саме на діяльність підпільних організацій.

Підпільні польські організації переживають концепційну кризу. Їх є багато, кільканадесят, і не всі вони зі собою співпрацюють. Частинно в цьому саме їхня сила, режим бо не має можливости з таким розпорошеним підпіллям боротися, тим більше, що за підпільну діяльність звичайно не арештують. Поліція примінює тільки грошові кари, конфіскати автомобілів чи друкарських устаткувань. У підпіллі наладнана широка видавнича діяльність не тільки протирежимної літератури і періодиків, але також різнорідних літературних творів. Наладнана також підпільна кольпортажа, літературні наґороди тощо. Але не все працює пляново, забагато безконтрольної діяльности.

Політичне спрямування не однозгідне. В останньому майже усі підпільні групи погодилися уже з утратою колишніх східніх територій довоєнної Польщі, але не мають узгідненої визвольної політики. І тоді, коли такі їхні діячі як Буяк, Курон, Мочульський й інші прагнуть побудови визвольного фронту з поневоленими народами російської імперії, інші уважають, що Польща дефінітивно програла суперництво з Москвою у Східній Европі, а тому треба прямувати до узгіднення з нею за впливи, евентуально погодитися на статус частинної незалежности, без суверенітету подібно як Фінляндія. Концепція подібна до пропозицій раннього Дмовського. Адам Міхнік, впливовий політичний діяч, співосновник „Солідарности' перестерігає поляків перед співпрацею з поневоленими народами Росії, він уважає, що їхні шанси на визволення — мінімальні.

Інший колишній діяч польського підпілля — „Конфедерації Польщі Незалежної" — Ромуальд Шеремєтєв у своєму інтерв'ю для чикаґського „Дзєнніка Звйонсковеґо" хоча вважає, що Україна і інші поневолені Росією народи є природніми союзниками Польщі, але, на жаль, — як він твердить, — „польські незалежницькі кола не знаходять у тих народів партнерства". Він боліє над тим, що відгомін на відому деклярацію „Солідарности": „Польське звернення до народів Східньої Европи" не мало ніякого у них відгомону.

Абстрагуючи, однак, від цікавих з'ясувань польських інтелектуалів концепції Середньої Европи та міркувань діячів підпільних організацій, польський народ стоїть перед небезпекою інтеграції зі Совєтським Союзом. Деяке насвітлення ситуації знаходимо у статті-інтерв'ю Міхала Яґелло, члена редакції католицького „Пшеґльонду Повшехнеґо" у Варшаві, в паризькій „Культурі" з жовтня 1987 року. Донедавна стосунки поміж Польщею і Совєтським Союзом були строго контрольовані Москвою і надто штивні. Взаємини ці міняються. Совєтський Союз і уряд Ярузельського впроваджують нові методи, щоби зв'язки поміж обома суспільствами зійшли з офіційщини на практично безпосередній позем співпраці. Конкретно вже започатковано прямі зв'язки поміж воєвідствами Польщі і совєтськими областями, поміж фабричними заводами, науковими і культурними установами. Яґелло твердить, що „це вже масове плянування і може дійти до цього, що не одиниці але тисячі, а то й мільйони польських родин будуть пов'язані життєво зі Совєтським Союзом... правдоподібно це є поважна спроба розладування взаємних антаґонізмів... Уже сьогодні контакти з росіянами є навіть до деякої міри модними, бо при атмосфері горбачовської „гласности" з ними можна вже майже про все говорити, про книжку 'Доктор Живаго' і про польську перемогу над большевиками у 1920 році".

Польські фахові робітники є виїмково фаворизовані в Совєтському Союзі. Почалося від контрактових робіт при будові нафтових рурапроводів. Донедавна поляки мали змогу виїздити тільки на заробітки до Західньої Европи і до Америки. Але там вони трактовані тільки як заробітчани без культурних виґод. У Совєтському Союзі вони упривілейовані. „Ці поляччиска багато краще заробляють від місцевих... Живе собі, як панство, бо крім запасу рублів має у додатку закордонний пашпорт, має доступ до кращих ресторанів, куди навіть університетських професорів радо не приймають. „Поляк має вальор...", — твердить Яґелло. Екіпа Горбачова такими привілеями втягає Польщу у свою орбіту.

Польські фахові робітники працюють також на Україні. Вони заробляють значно більше чим місцеві і це непотрібно напевно створює обурення та ворожнечу до поляків.

Нова політика Совєтського Союзу супроти Польщі може поступово послаблювати визвольницькі аспірації польського народу. Впливає на це також збайдужіння західніх демократичних урядів супроти народів поневолених Москвою. Якщо плянова демократизація у формі „гласности" і „перестройки" далі буде розвиватися, без радикальних потрясень імперією, загроза своєрідної совєтизації Польщі, а також інших сателітних народів буде зростати.

Божа Матір...

(Закінчення зі ст. 2)

Породила мати сина
В зеленій діброві
Дала йому карі очі
І чорнії брови
Китайкою повивала,
Всіх святих благала,
Та щоб йому всі святії
Талан долю дали!
..Пошли тобі Матер Божа
Ти благодати —
Всього того, чого мати
Не зуміє дати!"

(„Сова")

Ікона Богородиці була найважливішою реліквією української родини. Богородичною іконою благословили молодят і тих синів, що вибиралися в дорогу, чи йшли на війну. Благословили також хворих і немовлят, взиваючи допомоги Пречистої Діви:

..Марта... взявши Марка на руки, цілувала і хрестила його приказуючи,: ..Заступи й заховай тебе Мати божа від усякої лихої напасти"... (повість ..Наймичка")

Або в поезії „Сліпа": сліпа мама молиться і благає Божу Матір, щоб послала її доньці Оксані щасливу долю:

.....Хай береже Пречиста
Діва
Тебе від лиха, бур земних!...
Хай свята хоронить Діва
Тебе від зла, ворожих змов,
Хай найсвятіший свій
покров
Пошле тобі Пречиста
Діва,
Моє дитя, моя любов"...

Поруч прохання, благання і молитви в поезії знаходимо найкращі, милі і найніжніші епітети, якими обдаровує поет щедро Божу Матір: Святая, Пренепорочная, Достойно пітія, Царице неба і замлі в „Марії", а ще краці в „Неофітах":

Благословенная в женах,
Святая, Праведная Мати
Святого Сина на землі...

І сам поет молиться за своїх ближніх за свій народ:

Все упованіє моє
На Тебе, мій пресвітлий
раю,
На милосердіє Твоє,
Все упованіє моє
На Тебе, Мати, возлагаю,
Святая сило всіх святих!
Пренепорочная, благая!
Молюся, плачу і ридаю:
Возри, Пречистая, на їх
Отих окрадених,
сліпих невольників...

(„Марія")

А в своїй останній поемі - епопеї „Неофіти" Тарас Шевченко звертається з прекрасною молитвою до Божої матері, щоб допомогла йому написати цю важливу поезію християнської любови та всепрощення:

...Ти — Матір Бога
на землі!
Ти сльози матері до краю
До каплі вилила! Ридаю,
Молю, ридаючи, пошли,
Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем
взялось,
Щоб людям серце
розтопило.
І на Украйні святилось
Те слово — Божеє кадило,
Кадило істини. Амінь.

Оцю молитву-просьбу написав поет у Нижньому Новгороді та закінчив її 9-го лютого 1858 року, тобто тому 130 років, а поема актуальна також тепер у 1000-ліття прийняття Христової науки як державної релігії Русі-України.

З бандурою до Ляс Трінчерас

Де тільки не побувала наша бандура? На славному Запоріжжі вона кликала українських вояків до слави і перемоги. Була вона й у Криму, була в Туреччині. Багато українських полонених у Туреччині жили однією надією: хоча б ще раз послухати чарівний спів бандури.

Коли перегортаємо сторінки нашої історії, щойно тоді бачимо, скільки наша бандура пережила за своє довге життя.

Те саме ми бачимо у найновіші часи. Тоді також була вона на передовому місці боротьби за Незалежну Україну.

У лісах Волині і Галичини вона закликала Українську Повстанську Армію до боротьби на двох фронтах: проти большевиків і нацистів.

Разом з Упівцями вона йшла у бій і поділяла трагічні моменти. Вони нам добре відомі. Є ще свідки, які розповідають про ті страхіття. Слухаючи їх, мороз йде по шкірі! А чи всім вам відомо, що навіть німці боялися бандури. Вони пішли слідами большевиків, які розстрілювали бандуристів.

Коли німцям вдалося відкрити криївку УПА, де був наш відомий віртуоз Кость Місевич, то перед його розстрілом розторощили його цінну бандуру. Вони не забрала з собою дорогоцінний інструмент, а побили на дрібні куски. Це, либонь, одинокий інструмент у світі, за який розстрілювали людей. Мало того, вони віднайшли місце, звідки він походив, і спалили ціле село.

Така сама доля стрінула бандуриста Телігу, якого німці розстріляли разом із жінкою у Києві.

І ось далеко від України, по стількох роках, вдалося мені відшукати одного з тих бандуристів, який, взявши в руки перший раз бандуру, мав честь виступати перед Другою світовою війною в Галичині і на Волині якраз із Костем Місевичем.

Він спеціяльно приніс свою бандуру на мінеральні води, де я перебував, щоб поділитися зі мною споминами кобзарювання з найбільш визначними бандуристами-віртуозами найновіших часів. Найперше він продемонстрував мені всі ті пісні, думи і жартівливі пісні, які спочатку грав з Костем Місевичем, пізніше з Зеновієм Штокалком, Малюцею, Ганішевським, Юркевичем і іншими.

Виступали вони різно: ансамблем, утрійку, вдвох по різних більших і менших місцевостях, здебільша по Галичині, але також по більших осередках Волині. Виступали часто по радіо і на академіях у Великому театрі Львова. З неприхованим зворушенням проф. Федір Якимець оповідав про двох велетнів кобзарства К. Місевича і З. Штокалка. Можна було спостерегти його задоволення, що він мав нагоду бути серед тих найкращих, яких ми ще всі пам'ятаємо. О, так, це вже належить до історії! Їх кобзарська творчість перейшла до скарбниці нашої національної культури. Я особисто багато довідався зі слів проф. Ф. Якимця, про що ніде не зустрічав, читаючи спомини інших.

Яка велика шкода, що Кость Місевич так скоро нас залишив. Яка велика шкода, що ми також так передчасно втратили іншого талановитого віртуоза — З. Штокалка.

Слухаючи уважно все те, що мені розповідав проф. Ф. Якимець, признаюсь, я скрито радів, що у Венесуелі, де лишилося небагато українців, є фахова сила — бандурист, який пробує там посіяти зерна нашого національного інструменту. Тим разом я знову привіз туди дві бандури. Ну щож, усі засоби вичерпалися для Аргентини і Бразилії. Досі вдалося доставити туди 108 бандур і на 12 тисяч долярів кобзарських матеріялів.

Про Венесуелю ми забули цілковито. Туди не їдуть тури, мало хто їх відвідує, а таки чомусь найменше пред ставники наших церков і громадських установ. Найгірше є те, що вони на цілу Венесуелю не мають жодної газети. Ніхто Венесуелою не цікавиться, а яка велика шкода! Там постійно світить тепле сонечко і є стільки цікавого побачити за дешеві гроші!

Вертаємось до мінеральних лічничих вод. На вигідному, просторому ганку старого готелю (недавно побудували новий), проф. Ф. Якимець дав нам обширний концерт. Було нас всього п'ять українців, але скоро обступили гості і всі ми з захопленням слухали бандуру серед пречудової природи і подиху мінеральних вод.

Мінеральні води Ляс Трінчерас є положені біля чудового міста Валенсії, віддаленого від Каракасу приблизно 150 км. Мені забрало дві години і 15 хвилин автобусом, за якого я мусів заплатити...87 центів. Від самої Валенсії до Ляс Трінчерас — 20 хвилин їзди автом. Місто Валенсія дуже швидко розбудовується. Має вже дуже багато модерних будинків. Де не глянь — гори, гори і ще раз гори. Самі мінеральні води положені на рівнині, але довкола також гори. Там цілий рік світить сонце!

Це вже мої другі відвідини. Від багатьох я чув, що це є другі найкращі мінеральні лічничі води (перші мають бути в Японії). Мені особисто доводилось раніше бути у кількох подібних місцевостях, але, безумовно, це не може бути порівняння.

Щож там лікують?

Артрит, діябет, недуги шлунка та кормових проводів (як улькус тощо), нерви, нирки, бурсит, готі й інші. Хворі на серце повинні порозумітися із лікарем (там є на місці) чи можна купатись у гарячій воді. В готелі є постійно спеціялістка — медсестра, зв'язкова з лікарем-фізіятром.

У готелі є ресторан і ланчонетка, де можна дістати різні свіжі видушені соки (25 центів). Найкращий обід чи вечеря — 4-5 долярів. Нічліг в новому готелі 9 долярів за кімнату.

Під сучасну пору один доляр — 30 боліверів. Переліт літаком у дві сторони 335 долярів.

Резервації потрібно зробити тиждень наперед через Каракас: тел. 026-613-626 або 026-614-936, або просто до них (041) 669-785. Що там є? Два басейни з гарячою водою, в одному вода б'є струмом, другий гарячіший, в якому можна бути від 5 до 15 хвилин. Є два басейни з гарячим болотом, а також окремі місця, де будете сидіти вигідно, а на вас буде йти підземна пара. Також є там гаряча душ.

Коротко кажучи, за 600 долярів кожний може мати повних два тижні вакацій в дуже спокійному оточені, на тлі чудової природи.

В загальному Венесуеля — це католицька країна, тож і не дивно, що там є маленька католицька капличка, де щоденно хтось міняє букет квітів.

М. Чорний

Невмируща...

(Закінчення зі ст. 2)

гарський народ, який боровся за національну і політичну свободу в поезії Т. Шевченка, бачив також свої власні бажання і мрії. Вплив Шевченка позначився на творчості багатьох болгарських поетів і письменників.

Надзвичайно прихильно прийняли творчість Т. Шевченка народи Хорватії Словінії, Македонії, Чорногори і Босні. Перші переклади творів Шевченка появилися в Хорватії. Тарас Шевченко мав великий вплив на творчість письменників і поетів цих народів.

У ювілейному році 1914, Т. Шевченка дуже прихильно відзначили в пресі і журналах народи Литви, Латви і Естонії.

Народи Кавказу прихильно прийняли творчість Т. Шевченка, особливо поему „Кавказ". У 1914 році на Шевченківському святі в місті Тбілісі виступив з палкою промовою Акакій Церетелі. Після закінчення промови підійшов до бюсту Тараса, став на коліна і віддав пошану великому Тарасові, схиливши голову перед ним. Публіка в залі піднеслася з місць і схилила голови в пошані до великого Тараса. Грузини зі сльозами в очах цілували українців.

„Письменники і поети жидівського народу також цінили великого українського поета, який обороняв всіх поневолених народів в тому і жидів. В 1858 році Т. Шевченко публічно виступив і рішуче запротестував проти антисемітизму російського журналу „Иллюстрация". Знаний жидівський публіцист В. Жаботинський надрукував у газеті „Одесские Новости" 1911 року статтю „Урок юбилея Шевченка". В. Жаботинський, остро виступив проти тих своїх співгромадян, які помагали русифікувати український народ. Далі він писав: „ми самі тут на півдні так запопадливо й наївно насаджували по містах московщення, наша преса скільки турбувалася тут про російський театр та про розповсюдження російської книжки, що ми кінець-кінців цілком упустили з виду справжню, відчутну аритметичну дійсність, таку, як вона „видніється" за межами нашого курячого виднокругу. Поза цими містами коливається суцільне, майже тридцятимільйонове українське море. Загляньмо будь-коли не лише в його центр, в будь який Миргородський чи Василівський повіти, загляньте в його дальші околиці, у Харківську чи Воронізьку губернії, туди до самої межі, за якою починається великоруська мова і ви вражені, здивуєтеся від того, до якої міри незачепленим і незмінним лишилося це суцільне море. На ці межі знайдете села, де по цю сторону річки живуть 'хохли' а по ту 'кацапи'. Живуть з поконвіку поруч і не змішуються. Кожна сторона розмовляє по-своєму, зодягається посвоєму, зберігає осібні свої звичаї, одружуються лише із своїми, оминають і не розуміють один одного і не шукають навіть взаїмного розуміння" В. Жаботинський пише: „Шевченко національний пророк, поет і в ньому його сила. Він дав і своєму народові і цілому світові яскравий і незрушимий доказ, що українська душа спроможна до найвищих злетів самобутньої культурної творчости. За це його так люблять одні і за це його так бояться інші.". Це думки визначного жидівського публіциста, які він висловив в часі ювілейних Шевченківських днів в 1911 році.

Народи Західньої Европи — німці, французи, англійці, італійці й інші перекладали твори Т. Шевченка. Високо їх цінили, ними захоплювалися, вивчали і аналізували їх. Англієць Вілліям Ричард Морфіл назвав Шевченка „одним із тих дітей сонця, у яких і кров є вогнем". Шведський славіст, письменник Альфред Єнсен пише, що Т. Шевченко є „світочем людства". Зразком високого поетичного мистецтва А. Єнсен вважає твір „Лілея", він пише „Згадана 'Лілея' є витвором високої майстерности, вони могли б принести честь і самому Гете".

Це короткий і далеко неповний перегляд творчости Т. Шевченка у світовій літературі. За геніяльність слова, за високі моральні властивості Т. Шевченка, його велику любов батьківщини, послідовну і незламну боротьбу за правду, гноблених і поневолюваних, світова література поставила його поруч з найкращими і найвизначнішими сучасними поетами світової слави.